

Erikssoninkulma asemakaavan muutos

Kaava nro 564, ehdotusvaiheen kaavaselostus

Valkeakosken kaupunki
Teollisuustie 12
37600 Valkeakoski
23.2.2026
VLK/1638/10.02.01/2025

1	<i>Perus- ja tunnistetiedot</i>	3
1.1	Tunnistetiedot	3
1.2	Kaava-alueen sijainti	3
1.3	Kaavan nimi ja tarkoitus	3
1.4	Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista	3
2	<i>Tiivistelmä</i>	4
2.1	Kaavaprosessin vaiheet	4
2.2	Asemakaava	4
2.3	Asemakaavan toteuttaminen	5
3	<i>Lähtökohdat</i>	5
3.1	Selvitys suunnittelualueen oloista	5
3.1.1	Alueen yleiskuvaus	5
3.1.2	Luonnonympäristö	6
3.1.3	Maaperä	6
3.1.4	Rakennettu ympäristö	7
3.1.5	Arkeologia	7
3.1.6	Maanomistus	8
3.2	Suunnittelutilanne	9
3.2.1	Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset	9
3.2.2	Muut suunnitelmat ja päätökset	9
4	<i>Asemakaavan suunnittelun vaiheet</i>	9
4.1	Asemakaavan suunnittelun tarve	9
4.2	Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset	9
4.3	Osallistuminen ja yhteistyö	10
4.4	Asemakaavan tavoitteet	10
4.4.1	Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet	10
4.4.2	Prosessin aikana syntyneet tavoitteet ja tavoitteiden tarkentuminen	10
4.5	Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ja niiden vaikutukset	10
5	<i>Asemakaavan kuvaus</i>	11
5.1	Kaavan rakenne	11

5.1.1	Luonnosvaihe	11
5.1.2	Ehdotusvaihe	12
5.1.3	Mitoitus	13
5.2	Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteuttaminen	13
5.3	Aluevaraukset	13
5.4	Kaavan vaikutukset	14
5.4.1	Vaikutukset rakennettuun ympäristöön	14
5.4.2	Yhdyskuntarakenne	14
5.4.3	Maisema- ja taajamakuva	14
5.4.4	Luonto-olosuhteet	15
5.4.5	Liikenne	17
5.4.6	Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö	17
5.4.7	Ilmasto	17
5.5	Ympäristön häiriötekijät	17
5.6	Kaavamerkinnot ja -määräykset	18
5.7	Nimistö	18
6	<i>Asemakaavan toteutus</i>	18
6.1	Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat	18
6.2	Toteuttaminen ja ajoitus	18
6.3	Toteutuksen seuranta	18

Kansikuva: Kaavamuutosalueen likimääräinen sijainti ortokuvalla.

1 Perus- ja tunnistetiedot

1.1 Tunnistetiedot

Asemakaavan muutos koskee 1. kaupunginosan katualuetta, korttelin 224 tontteja 3 ja 20 sekä autopaikkojen korttelialuetta. Suunnittelualue on pinta-alaltaan noin 3,7 hehtaaria ja koostuu kiinteistöistä 908-1-224-3, 908-1-224-20, 908-1-224-19, 908-410-1-17 sekä 908-1-9901-0.

Asemakaavamuutoksen laatii Valkeakosken kaupungin maankäyttöpalveluiden kaavoitusyksikkö yhteistyössä teknisen toimen kanssa.

1.2 Kaava-alueen sijainti

Kaavamuutosalue sijaitsee Valkeakosken ydinkeskustan pohjoispuolella ja aluetta sivuaa Niementie ja Lempääläntie. Suunnittelualue rajautuu eteläosastaan Tehtaan kenttään ja kaakkoisosastaan Erikssoninpuistoon. Muutosalue on kaavan laadinnan aikana rakentumatonta maata, jolla sijaitsee pinnoitettua pysäköintialuetta sekä tieyhteys Tehtaan kentälle.

1.3 Kaavan nimi ja tarkoitus

Erikssoninkulma asemakaavan muutos, kaavanumero 564.

Kaavan tavoitteena on osoittaa asemakaavalla alueelle liikerakennusten korttelialuetta, autopaikkojen korttelialuetta, suojaviheraluetta sekä katualuetta. Autopaikkojen korttelialue palvelee mm. Tehtaan kentän tapahtumien aikaista pysäköintitarvetta. Erikssoninpuistoon ja Lempääläntiehen rajautuvalla alueella sijaitsevan patsaan alueelle osoitetaan lähivirkistysaluetta.

1.4 Luettelo selostuksen liiteasiakirjoista

Liiteasiakirjoja ovat:

- Asemakaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- Pienennös ehdotusvaiheen asemakaavakartasta ja -määräyksistä
- Asemakaavan seurantalomake
- Palauteraportti (täydentyy kaavatyön edetessä)

- Metsä-Tietola arkeologinen inventointi, 2009, Mikroliitti Oy
- Erikssoninkulma, rakennuskannan arkistoseelvitys 2026

2 Tiivistelmä

2.1 Kaavaprosessin vaiheet

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 27.10.2025 päättänyt asettaa kaavamuutoksen vireille. Alueen kaavoitus on käynnistynyt kaavoituksen toimesta UPM Oy:n hyväksynnällä. Kaavamuutosalue on siirtynyt UPM Kymmene Oyj:ltä Valkeakosken kaupungin omistukseen tammikuussa 2026. Alueen tulevaa maankäyttöä ohjaavassa Keskustan osayleiskaavassa suunnittelualueelle on osoitettu uutta tai olennaisesti muuttuvaa keskustatoimintojen aluetta sekä urheilu- ja virkistyspalveluiden aluetta.

Asemakaavaprosessi on kuvattuna osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS). Asemakaavan hyväksymisestä päättää Valkeakosken kaupunginhallitus.

Alla on esitetty asemakaavamuutoksen vaiheet (täydennetään prosessin kuluessa):

Käsittelyvaihe	Päivämäärä
Vireilletulo ja OAS, KH	27.10.2025
OAS nähtävillä	6.11.-21.11.2025
Luonnos, KH	22.12.2025
Luonnos nähtävillä	15.1.-6.2.2026
Ehdotus, KH	2.3.2026
Ehdotus, nähtävillä	___.-___.2026
Hyväksyminen, KH	___.2026
Lainvoimaisuus	___.2026

2.2 Asemakaava

Asemakaava-alue on kaavan laadinnan hetkellä rakentumaton, jolla sijaitsee aikaisemmin koulurakennusten käytössä ollutta pinnoitettua pysäköintialuetta. Alueen luonnonympäristön tilanne on selostettu kohdassa 3.1.2. Asemakaavan muutoksella alueelle osoitetaan liikerakennusten korttelialuetta, autopaikkojen korttelialuetta,

suojaviheraluetta, lähivirkistysaluetta sekä katualuetta. Autopaikkojen korttelialue palvelee mm. Tehtaan kentän tapahtumien aikaista pysäköintitarvetta.

2.3 Asemakaavan toteuttaminen

Asemakaavan toteuttaminen on mahdollista aloittaa kaavan saatua lainvoiman. Toteuttamista ja sen laatua seurataan rakentamisen aikana.

3 Lähtökohdat

3.1 Selvitys suunnittelualueen oloista

3.1.1 Alueen yleiskuvaus

Kaavoitettava alue sijaitsee Valkeakosken pohjoispuolella keskustaajamassa. Muutosaluetta sivuaa kaupungin sisääntuloväylänä toimiva Niementie ja Lempääläntie. Suunnittelualue rajautuu eteläosastaan Tehtaan jalkapallokenttään ja kaakkoisosastaan Erikssonipuistoon. Lounais-länsisuunnalla on UPM:n tehdasrakennuksia sekä tehdasta palveleva pistoraide. Niementien ja Lempääläntien varrella, suunnittelualueen ulkopuolella sijaitsee asuinkerrostaloja, palvelutalo ja tehtaan toimihenkilöille aikanaan rakennetut paritalot.

Kuva 1. Näkymä Niementien varrelta autopaikkojen korttelialueen suuntaan. GoogleMaps 8.12.2026

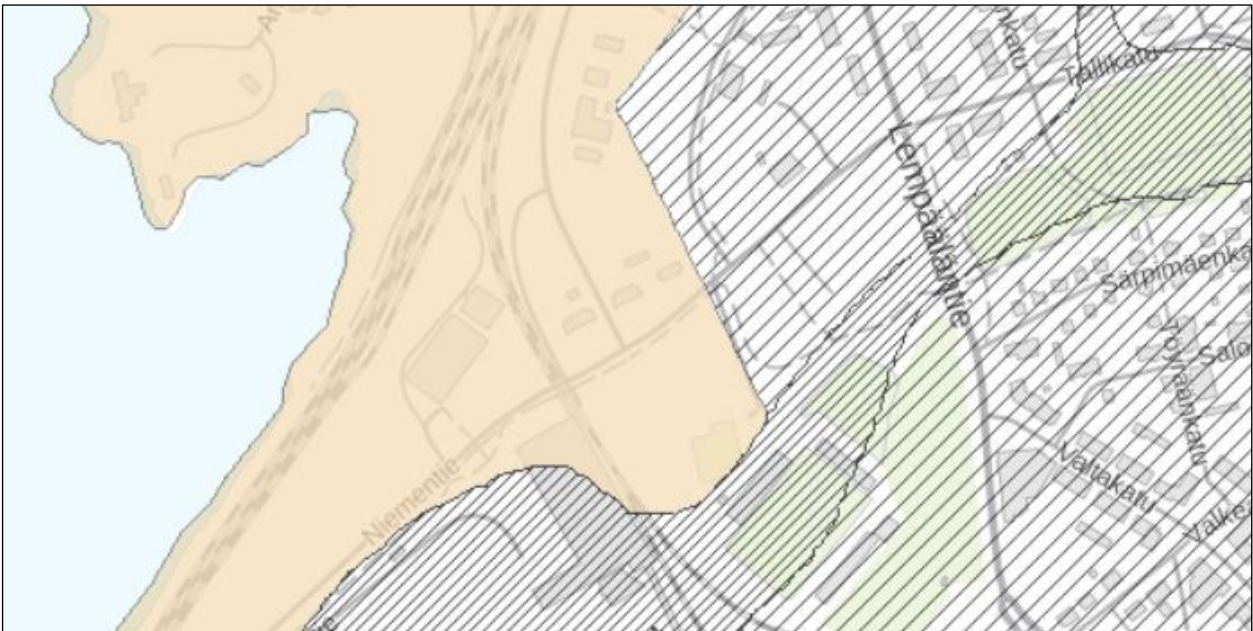

Kuva 2. Näkymä Niementien ja Lempääläntien risteyksestä liikerakennusten korttelialueen suuntaan.
GoogleMaps 8.12.2026

3.1.2 Luonnonympäristö

Kaavamuutosalueelta on purettu oppilaitos, josta on vielä jäljellä pinnoitetut kulkuväylät sekä pysäköintialueet. Niementien ja Lempääläntien risteysalueella sijaitsee Kuokkamies-veistos, jolle kiinteistön 908-1-224-3 maanomistaja (UPM Kymmene Oy) etsii korvaavan sijainnin. Alueelle johtaa Erikssonipuiston suunnasta jalankulun ja pyöräilyn valaistu reitti. Niementien varren päällystämättömän pysäköintialueen eteläpuolella ja puretun koulun tontin puusto muodostuu sekä lehti- että havupuista.

3.1.3 Maaperä

Kuva 3. Karttaote maaperän maalajeista. Maankamara-karttapalvelu/GTK, 2025

Alueen pinta- ja pohjamaalaji on pääosin kartoittamatonta (harvempi poikkiviivoitus). Autopaikkojen korttelialueen pinta- ja pohjamaalaji on hiekkamoreenia (vaalea beige).

3.1.4 Rakennettu ympäristö

Suunnittelualue on rakentumaton. Alueella aiemmin sijainneesta koulutoimintaa palvelevista rakennuksista on laadittu luonnosvaiheen nähtävilläoloaikana rakennuskannan arkistoselvitys (Liite 6).

Kaava-alueen ulkopuolelle, Niementien varrelle sijoittuu kolme W.G. Palmqvistin suunnittelemaa virkailijoiden ja työnjohtajien asuintaloa vuosilta 1935-1937. Rakennukset ovat tärkeä osa Niementien sisäsääntulotien näkymiä lähestyttäessä kaupunkia lännestä tehtaan pistoraitteen yli. Pirkanmaan maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt 2015 –selvityksessä toimihenkilöasunnot on arvioitu maakunnallisesti arvokkaiksi.

Lempääläntien ja Niementien risteysalueeseen sijoittuu uudempaa rakennuskantaa; vuonna 2010 valmistunut palvelutalo ja vuonna 2024 valmistunut kerrostalo. Suunnittelualue rajautuu länsiosastaan Tervasaaren tehdasalueeseen sekä Tehtaan kenttään.

3.1.5 Arkeologia

Puretun oppilaitoksen tontilla on jäänteitä alueelta puretuista rakennuksista sekä pihan rakenteista.

Kaavamuutosalueelle on laadittu vuonna 2009 muinaisjäännösinventointi (Mikroliitti Oy). Selvityksen tavoitteena oli tarkistaa kattavasti maastossa ja vanhoilta kartoilta, onko kaavoitettavalla alueella muinaisjäännöksiä. Alueelta eikä sen lähistöltä ole tunnettu ennestään muinaisjäännöksiä tai löytöpaikkoja. 1600-1700 –luvun karttamateriaalin perusteella alueella ei ole sijainnut taloja tai torppia. 1855 kartalla tutkimusalueen kaakkoisosassa taloja. Alueen länsikolkassa havaittiin metsässä rakennuksen kivijalka. Sitä ei katsottu muinaisjäännökseksi. Muinaisjäännösinventointi on kaavaselostuksen liitteenä.

Kuva 4. Suunnittelualue vuoden 1949 ilmakuvasa. Paikkatietoikkuna/historialliset ilmakuvat,10.12.2025

Erikssoninkulman suunnittelualueelle laadittu muinaisjäänösinventointi ei ollut kaavan liitteinä vireilletulovaiheessa. Pirkanmaan maakuntamuseo totesi kaavan vireilletulovaiheen lausunnossaan, että alueella sijaitsevan kivimuurin nykytilanne on syytä selvittää asemakaavan valmistelun yhteydessä. Pirkanmaan maakuntamuseo toteaa myös, että alueen entisestä rakennuskannasta tulee tehdä arkistoseelvitys. Luonnosvaiheen nähtävilläoloaikana laadittuun rakennuskannan arkistoseelvitykseen on koottu suunnittelualueella sijainneiden rakennusten tietoja, kuvia sekä sijainnit. Arkistoseelvityksen myötä varmistui aiemmin koulutoiminnassa toimineella tontilla sijaitsevan kivimuurin olevan piha-alueen pengerrysrakenne, jossa on sijainnut maakellari. Arkistoseelvitys on toimitettu Pirkanmaan maakuntamuseolle luonnosvaiheen nähtävilläoloaikana.

3.1.6 Maanomistus

Suunnittelualue oli kaavaluonnoksen laatimisen aikana UPM Kymmene Oy:n omistuksessa. Kaupunginhallitus teki päätöksen suunnittelualueen ostamisesta Valkeakosken kaupungille ja suunnittelualue siirtyi kaupungin omistukseen tammikuussa 2026.

3.2 Suunnittelutilanne

3.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Eri kaavatasojen kaavat, olevat selvitykset, aluetta koskevat strategiset suunnitelmat on esitetty kaavaselostuksen liitteenä olevaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

3.2.2 Muut suunnitelmat ja päätökset

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Valkeakosken kaupungin rakennusjärjestyksen 15.12.2025 ja se on tullut voimaan 1.1.2026.

4 Asemakaavan suunnittelun vaiheet

4.1 Asemakaavan suunnittelun tarve

Kaavamuutosalueella on sijainnut rakennuskantaa, joista viimeisimpänä on purettu koulurakennus. Alueelle ei ole ollut toimistorakennusten- ja toimitilarakennusten korttelialueena käyttöä, joten koulun tontti on pysäköintialueita lukuun ottamatta rakentumaton. Valkeakosken kaupunginhallitus on tehnyt päätöksen ostaa suunnittelualueen ja aluetta ryhdytään kehittämään keskustan palvelurakenteen tarpeiden mukaiseksi. Asemakaavamuutoksella alueelle osoitetaan liikerakennusten korttelialue, joka mahdollistaa myös vähittäiskaupan suuryksikön sijoittamisen keskustaajamaan. Kaavamääräys mahdollistaa myös päivittäistavarakaupan sijoittamisen liikerakennukseen.

Suunnittelualueen koillis-itäsuunnassa sijaitsee pysäköintialue, joka palvelee mm. Tehtaan kentän tapahtumien asiakasliikennettä. Asemakaavamuutoksella mahdollistetaan pysäköintialueen laajentaminen sekä huomioidaan riittävin suojaviheraluein alueen viheryhteyden säilyminen.

4.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

Valkeakosken kaupunginhallitus on tehnyt kokouksessaan 25.10.2025 päätöksen asemakaavan laatimisesta ja käynnistämisestä. Prosessin käsittelyvaiheet on esitetty selostuksen alun tiivistelmäosiossa. Kaavamuutoksen hyväksyy Valkeakosken kaupunginhallitus.

4.3 Osallistuminen ja yhteistyö

Osallistuminen, yhteistyö ja kaavaprosessin eteneminen on esitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa. Kaavan toteutunut aikataulu ja käsittelyvaiheet on kuvattu selostuksen tiivistelmäosiossa. Kaavaprosessin nähtävilläoloaikoina saapuneet mielipiteet, viranomaislausunnot ja muistutukset sekä niihin laaditut vastineet kirjataan kaava-aineiston liiteasiakirjoihin kuuluvaan palauteraporttiin. Palauteraportti on tämän selostuksen liiteasiakirja ja se täydentyy kaavaprosessin aikana.

4.4 Asemakaavan tavoitteet

Tavoitteena on osoittaa asemakaavalla kaupallisille toiminnoille korttelialuetta keskustaajamaan tärkeän sisääntuloväylän varrelle. Kaavamuutoksella laajennetaan myös pysäköintialuetta, joka palvelee mm. Tehtaan kentän tapahtumien aikana.

4.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Lähtökohta-aineistona olevat kaavat on kuvattu osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

4.4.2 Prosessin aikana syntyneet tavoitteet ja tavoitteiden tarkentuminen

Tavoitteet saattavat tarkentua kaavaprosessin aikana. Prosessin edetessä syntyneet tavoitteet pyritään huomioimaan mahdollisimman hyvin asemakaavan kaikkiin tavoitteisiin ja lähtökohtiin nähden. Prosessin aikana syntyviä tavoitteita saattavat olla esimerkiksi eri osallisten tarpeita palvelevat tavoitteet tai kaava-alueelle laadittavat selvitykset.

4.5 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Kaavaratkaisuun on päädytty asemakaavalle asetettujen tavoitteiden ja kaava-alueen ominaisuuksien perusteella. Suunnitteluvaiheessa on etsitty lähtökohdat huomioiden parasta suunnitteluratkaisua. Lähtötietojen perusteella arvioidut vaikutukset ovat johtaneet kaavaratkaisuun.

Asemakaava on Keskustan osayleiskaavassa osoitettujen aluevarausten mukainen. Kaavaratkaisulla osoitetaan alueelle keskustaajaman tarpeiden mukaisia toimintoja. Keskustassa on tarvetta osoittaa tila liikerakennusten korttelialueelle, jolla mahdollistetaan kaupallisten toimintojen yksiköiden sijoittaminen. Kaavamääräys

mahdollistaa myös päivittäistavarakaupan sijoittamisen alueelle. Autopaikkojen korttelialue tuo paikoitustilaa mm. Tehtaan kentän asiakasliikenteelle pelien ja tapahtumien ajaksi.

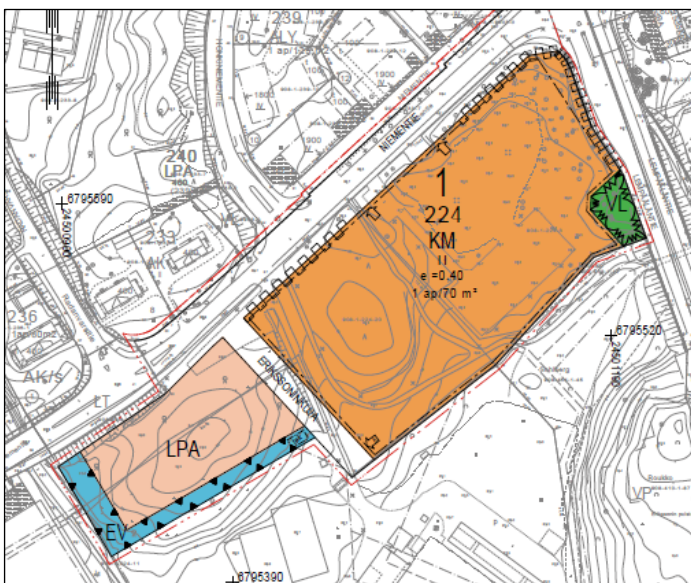
Vaikutuksia on arvioitu osa-alueittain selostuksen kohdassa 5.4.

5 Asemakaavan kuvaus

5.1 Kaavan rakenne

5.1.1 Luonnosvaihe

Asemakaava-alue muodostuu liikerakennusten korttelialueesta, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön. Korttelialueelta on osoitettu kaksi ajoneuvoliittymän paikkaa, jotka palvelevat korttelin liikennöintiä. Lempääläntien varrella, Erikssonipuistoon rajautuu lähivirkistysaluetta, jolla sijaitsee Klaus Kaliman teos: Lähtö, sotaan lähteneiden muistomerkki. Tehtaan kentälle johtava katualue on siirtynyt lähemmäksi autopaikkojen korttelialuetta. Suunnittelualueen länsiosassa on laajempi alue autopaikkojen korttelialueelle, jota ympäröi suojaviheralue. Suojaviheralueella on varaus kunnallisteknisille laitteille (tek). Katualueelta on myös liittymä liikerakennusten korttelin huoltoliikenteelle. Niementien katuleveyttä on tulevien toimintojen ja liikennemäärien perusteella levennetty, jotta alueen tuleva liikenne on jäsenneiltyä ja sujuvaa.

Kuva 5. Pienennös luonnosvaiheen kaavakartasta.

5.1.2 Ehdotusvaihe

Ehdotusvaiheessa aluevaraukset säilyivät pääosin luonnosvaiheen mukaisena. Pienennös ehdotusvaiheen kaavakartasta ja määräyksistä on kaavaselostuksen liitteenä. Kaavakarttaan ja määräyksiin tehtiin seuraavia tarkennuksia.

Liikerakennusten korttelialueen Niementien suuntaiselle rajalle osoitettiin vain yksi tonttiliittymä, joka sujuvoittaa alueen liikennettä. Tehtaan kentän puoleinen huoltoajoneuvojen tonttiliittymä muutettiin tonttiliittymäksi, joka tuo tontin käytölle joustavuutta. Erikssonipuistoon rajautuvaa kiinteistörajan linjausta suoristettiin. Autopaikkojen korttelialueen Niementien suuntaiselle rajalle lisättiin liittymäkieltomerkintä ja alueen rajausta tarkastettiin vähäisiltä osin, joka mahdollisti alueelle 70 autopaikkaa lisää. Kaavakartalle lisättiin alueelle laaditussa selvityksessä todettu puhdistettava/kunnostettava maa-alue (saa).

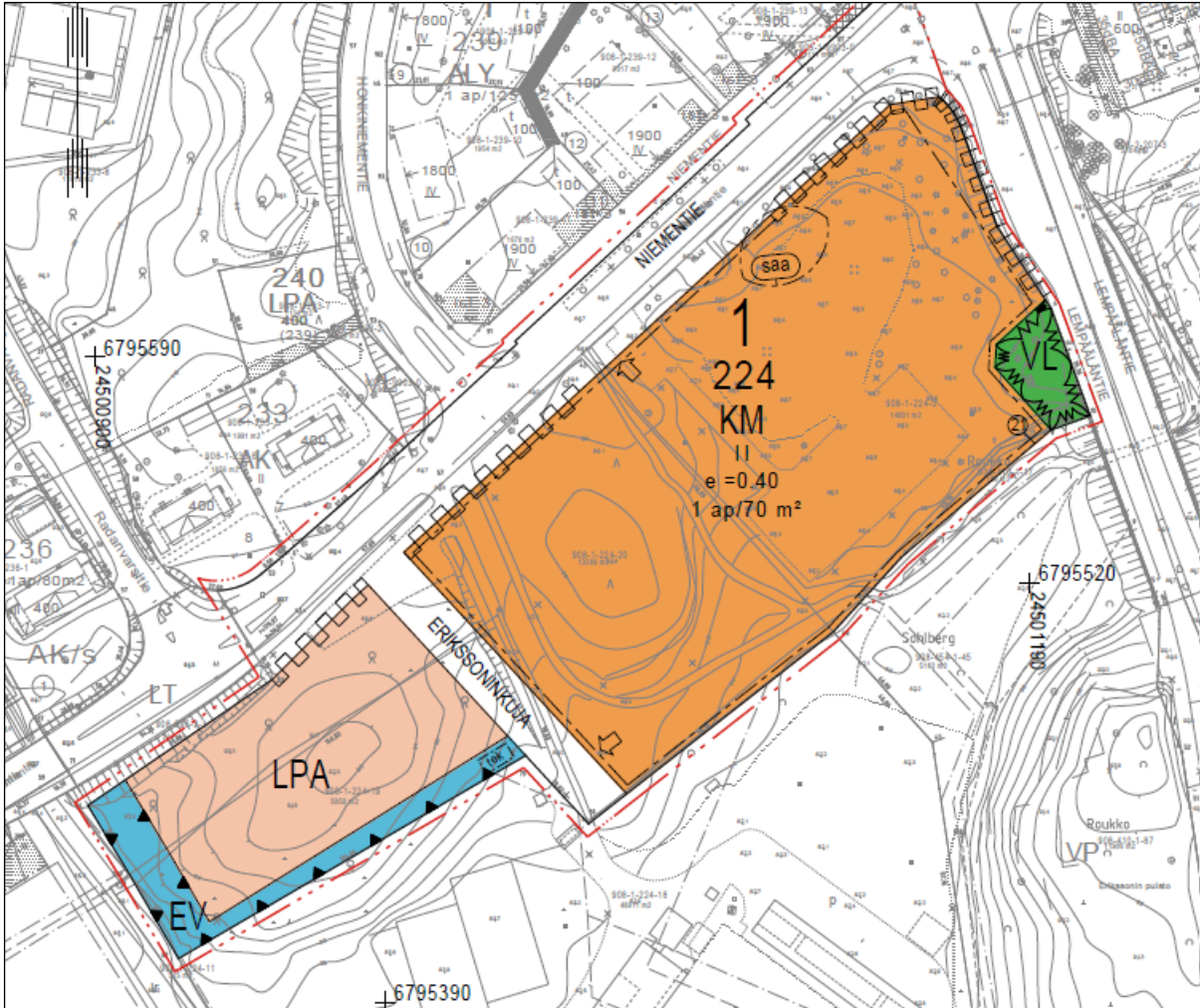
Yleismääräyksiin tehtiin tarkennuksia seuraavasti. Julkisivuja koskevaan määräykseen lisättiin rakennusten suunnittelussa ja rakentamisessa huomioiminen alueen kokonaisuuden merkitys kaupungin sisääntuloväylän varressa. Lempääläntielle ja Niementielle näkyvien julkisivuja koskevaa kaavamääräystä muutettiin siten, että julkisivujen tulee soveltua ympäröivään rakennuskantaan. Julkisivujen jäsentelyyn lisättiin maininta katoksista.

Olemassa olevaa puustoa koskevaa määräystä tarkennettiin siten, että rakentamisen ja pysäköinti- sekä kulkualueiden ulkopuolelle jäävät, olemassa olevat suuret puut on mahdollisuuksien mukaan säilytettävä tai korvata uudella puustolla. Varastointiin ja jätehuoltoastioiden sijoittamisesta poissuljettiin jätepuristimet.

Tukesin lausunnon myötä yleismääräyksiin lisättiin, että rakentamisluvan yhteydessä tulee ottaa huomioon korttelialueen sijoittuminen konsultaatiovyöhykkeelle. Rakentamisluvasta tulee pyytää lausunto Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta.

Alueen pysäköintiä ohjataan seuraavasti: KM-korttelialueen asiakaspysäköinti tulee toteuttaa Niementien tonttiliittymän läheisyyteen yhtenevänä alueena korttelialueella toimivien liikerakennusten käyttöön. Polkupyöräpaikkoja on varattava vähintään 1 pp / 200m².

Kuva 6. Pienennös ehdotusvaiheen kaavakartasta.

5.1.3 Mitoitus

Kaavan mitoitus on esitetty kohdassa 5.3 - aluevaraukset.

5.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteuttaminen

Asemakaavan suunnittelussa on huomioitu terveellisuuden ja turvallisuuden vaatimukset keskustaajamakorttelissa.

5.3 Aluevaraukset

Asemakaava-alueen pinta-ala on noin 3,7 hehtaaria, joka muodostuu seuraavasti:

- liikerakennusten korttelialue (KM) n. 2,1 ha
- autopaikkojen korttelialue (LPA) n. 5644 m²

- katualue 8 590 m²
- suojaviheralue n. 1 494 m²
- lähivirkistysalue n. 640 m²

5.4 Kaavan vaikutukset

Olenaiset kaavaratkaisuun vaikuttaneet selvitykset on mainittu kaavaselostuksessa, jotka ovat kaavaselostuksen liitteenä. Kaikkiin kaavaratkaisuun pohjautuviin selvityksiin on pyydettyäessä mahdollista tutustua.

5.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Suunnittelualueen ulkopuolella Niementien varrella sijaitsee tehtaan toimihenkilöille aikanaan rakennetut paritalot. Uudempaa rakennuskantaa edustaa Niementiellä vuonna 2024 valmistunut kerrostalo sekä Lempääläntien varressa vuonna 2010 valmistunut palvelutalo. Suunnittelualueen eteläosaan rajautuva Tehtaan kentän alue on osa maakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (Valtatien ympäristö ja Tehtaan kenttä). Lempääläntien ja Niementien risteysalueen koillispuolelle sijoittuu valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (Valkeakosken tehtaot ja Tallinmäki).

Uudisrakentamisella on vaikutuksia rakennettuun ympäristöön. Asemakaavamuutoksen myötä alueen rakentamisen laatua ohjataan rakennettuun ympäristöön sopeutuvaksi. Rakennusten julkisivujen laatua ja tyyliä ohjataan asemakaavan yleismääräyksillä.

5.4.2 Yhdyskuntarakenne

Kaavahanke noudattaa Keskustan osayleiskaavan periaatteita. Alueen rakentuminen kaavamuutoksen mukaisesti täydentää ja hyödyntää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Liikerakennuksen korttelialueen osoittaminen kaupungin sisääntuloväylän varrelle täydentää ja elävöittää keskustaajaman palvelurakennetta.

5.4.3 Maisema- ja taajamakuva

Liikerakennusten korttelialueen rakentumisella on vaikutuksia katunäkymään sekä taajamakuvaan. Toiminnot täydentävät keskustaajaman rakennuskantaa. Voimassa oleva asemakaava mahdollistaa alueen rakentumisen tehokkaammin ja vähemmällä

ohjauksella. Vireillä olevalla asemakaavalla ohjataan alueen rakentamisen laatua ja määrää, jotta uudet rakennusmassat sijoittuvat taajamakuvaan luontevammin.

5.4.4 Luonto-olosuhteet

Suunnittelualueella sijainneelle koulun tontille on vuosien saatossa kasvanut puustoa ja aluskasvillisuutta, niiltä osin missä ei sijaitse päällystettyjä ajoreittejä tai pysäköintialuetta. Kaavamuutoksella laajennettavan autopaikkojen alue on kivikkoista sekametsää. Suunnittelualueella ei ole aiempia havaintoja liito-oravista, mutta alueelle tehdään liito-oravaselvitys keväällä 2026. Selvitysaineisto valmistuu ja toimitetaan Lupa- ja valvontavirastolle ennen kaavan hyväksymisvaihetta.

Kuva 7. Liikerakennusten korttelialueeseen rajautuvaa maastoa Tehtaan kentältä katsoen Niementien suuntaan. 11.12.2025

Kuva 8. Autopaikkojen korttelialueeseen rajautuvaa maastoa, taka-alalla UPM Oy:n tehdasrakennus.
21.10.2025

Kuva 9. Autopaikkojen korttelialueeseen rajautuvaa maastoa Niementien suuntaan katsoessa.
21.10.2025

5.4.5 Liikenne

Liikerakennusten korttelialueelle muodostuu korttelialueen huolto- ja lastausliikennettä sekä asiakasliikennettä. Asiakasliikenne ohjautuu liikerakennusten korttelialueelle Niementien varteen osoitetusta liittymästä. Ajoneuvoliikenteen sujuvoittamiseksi Niementien katualuetta on levennetty, jotta katualuetta voidaan jäsenellä mm. kääntymiskaistoin. Huolto- ja lastausliikenne tulee ohjautumaan Niementieltä Erikssoninkujalle, jonka eteläosaan on osoitettu liittymä korttelialueelle. Autopaikkojen korttelialueelle kohdistuu liikennevirtoja pääosin Tehtaan kentän tapahtumien aikaan.

Jalankulun- ja pyöräilyn väyliin on varattu riittävä tila niin Niementien kuin Erikssoninkujan katualueelle. Väylien toteutus tarkentuu asemakaavan voimaantulon jälkeen laadittavissa katusuunnitelmissa.

5.4.6 Maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö

Alue ei sisälly maakunnallisesti arvokkaaseen rakennettuun kulttuuriympäristöön.

5.4.7 Ilmasto

Valkeakosken kaupunki on sitoutunut hiilineutraaliksi kunnaksi. Alueen ilmastokestävyyttä on analysoitu ilmastokestävä kaavoitus KILVA-työkalun avulla, jossa on huomioitu sekä ilmastonmuutoksen hillintä, että siihen sopeutuminen. KILVA tuottaa listauksen kaava-alueen vahvuuksista ja heikkouksista.

KILVA-analyysin mukaan kaavahankkeessa tulee kiinnittää erityistä huomiota hiilinielujen ja hiilivarastojen turvaamiseen sekä energiatehokkuuteen.

Suunnittelualueella tulee myös tunnistaa ilmatoriskien ja sään äärevöitymisestä aiheutuvat vaaratekijät (mm. sateisuus, kuumuus).

Kaavamääräyksillä on annettu ohjausta hulevesien käsittelyyn. Korttelialueelle edellytetään hulevesiselvityksen laatimista rakentamisluvan yhteydessä, kun rakennusmassojen ja pihajärjestelyn sijoittaminen on tarkentunut.

5.5 Ympäristön häiriötekijät

Kaavamuutosalue sijoittuu Tervasaaren tehdasalueen läheisyyteen. Alueella tulee huomioida mahdolliset riskitekijät, joten kaavamuutoksesta pyydetään lausunto turvallisuus- ja pelastusviranomaisilta. Alue sijaitsee vilkasliikenteisten tieosuuksien

varrella, joista kantautuu liikennemelua. Korttelialueille osoitetut käyttötarkoitukset eivät kuitenkaan aseta erityisiä vaatimuksia esimerkiksi alueen liikennemelun tasosta tai sen torjumisesta.

5.6 Kaavamerkinnät ja -määräykset

Asemakaavamerkinnät ja -määräykset on osoitettu ja selitetty asemakaavakartassa.

5.7 Nimistö

Asemakaavassa muodostuu uusi kadunnimi: Erikssoninkuja.

6 Asemakaavan toteutus

6.1 Toteutusta ohjaavat ja havainnollistavat suunnitelmat

Asemakaavamääräyksissä on ohjattu alueen rakentamista.

6.2 Toteuttaminen ja ajoitus

Alueen toteuttaminen voidaan aloittaa, kun asemakaava on saanut lainvoiman ja alueelle on laadittu erillinen sitova tonttijako.

6.3 Toteutuksen seuranta

Alueen toteutumista seurataan rakentamisluvan myöntämisen yhteydessä. Seuranta kohdistuu alueen laadukkaaseen toteutumiseen ja kaavamääräysten noudattamiseen.

Valkeakoskella 23.2.2026

Helena Keva
kaavoitusarkkitehti

Erikssoninkulma asemakaavan muutos

Kaava nro 564

ehdotusvaiheen kaavaselostuksen liitteet

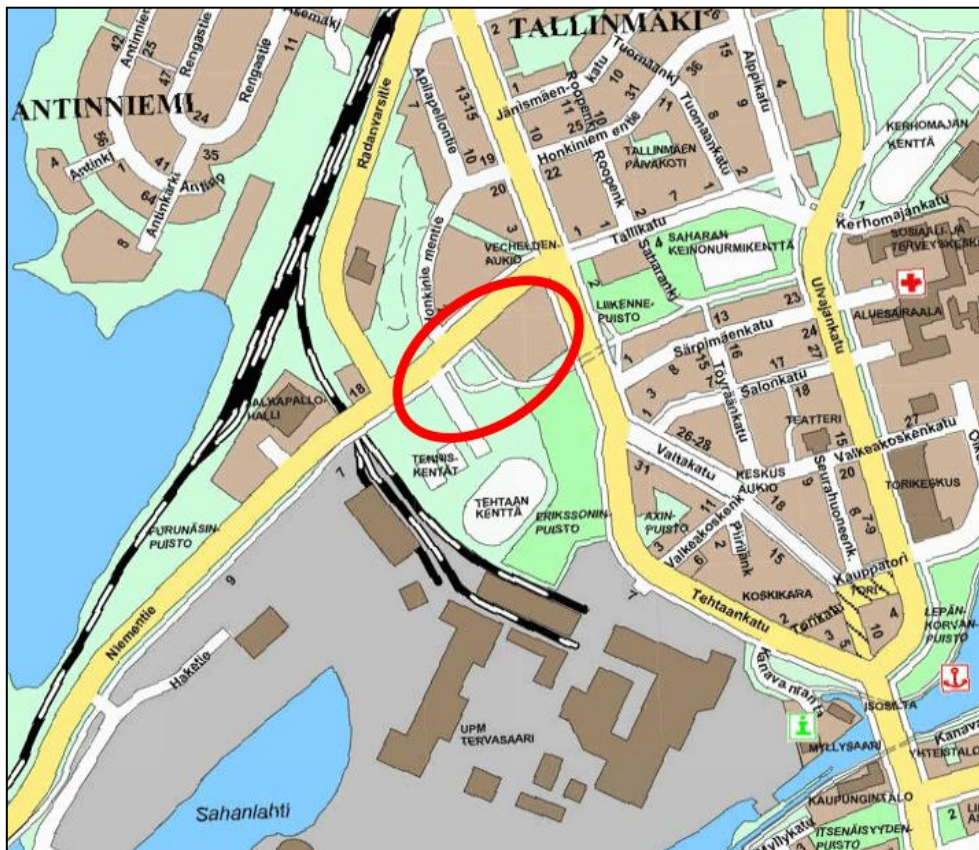
- Liite 1 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
- Liite 2 Pienennös luonnosvaiheen kaavakartasta sekä kaavamerkinnoistä ja –määräyksistä
- Liite 3 Asemakaavan seurantalomake
- Liite 4 Palauteraportti (täydentyy kaavatyön edetessä)
- Liite 5 Metsä-Tietola arkeologinen inventointi, 2009, Mikroliitti Oy
- Liite 6 Erikssoninkulma, rakennuskannan arkistoselvitys, 2026

Valkeakosken kaupunki,
Sääksmäentie 2, 37600 Valkeakoski

23.2.2026

Erikssoninkulma asemakaavan muutos

Kaava nro 564, Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Valkeakosken kaupunki
Teollisuustie 12
37600 Valkeakoski
20.10.2025
VLK/1638/10.02.01/2025

1	<i>Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) tarkoitus</i>	1
2	<i>Suunnittelualueen sijainti ja yleiskuvaus</i>	1
3	<i>Mitä ja miksi suunnitellaan – kaavan tavoitteet</i>	2
4	<i>Lähtökohdat suunnittelulle, suunnittelutilanne</i>	3
4.1	Valtakunnalliset maankäyttötavoitteet	3
4.2	Maakuntakaavoitus	3
4.3	Yleiskaavoitus	4
4.4	Asemakaavoitus	5
4.5	Valkeakosken kaupungin kaupunkistrategia	6
4.6	Valkeakosken kaupungin maankäytön kehityskuva	7
5	<i>Vaikutusten arviointi ja vaikutusalue</i>	7
6	<i>Osallisten määrittely</i>	8
7	<i>Osallistumisen ja vuorovaikutuksen järjestäminen</i>	9
8	<i>Yhteystiedot</i>	11

1 Osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) tarkoitus

Tässä asiakirjassa kerrotaan suunnittelualueen sijainti sekä suunnittelulle asetetut tavoitteet ja lähtötiedot yleispiirteisesti. Lisäksi kerrotaan, miksi kaava laaditaan, mihin kaavoituksella arvioidaan olevan vaikutuksia ja kuinka vaikutuksia arvioidaan, miten asia etenee ja missä vaiheessa ja miten voi osallistua. Lisäksi tässä asiakirjassa kerrotaan, mistä saa tietoa kaavoituksesta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa tarkistetaan ja täydennetään tarvittaessa.

2 Suunnittelualueen sijainti ja yleiskuvaus

Kaavamuuotosalue sijaitsee Valkeakosken ydinkeskustan pohjoispuolella. Suunnittelualue koostuu kiinteistöistä 908-1-224-3, 908-1-224-20, 908-1-224-19 sekä 908-1-9901-0. Suunnittelualueen rajaus saattaa muuttua kaavatyön edetessä.

Suunnittelualue sisältää toimistorakennusten korttelialuetta, toimitilarakennusten korttelialuetta sekä autopaikkojen korttelialuetta. Suunnittelualue on rakentumatonta lukuun ottamatta päällystämätöntä pysäköintialuetta autopaikkojen korttelialueella.

Suunnittelualue rajautuu etelässä Erikssonin puistoon ja Tehtaan kentän alueeseen, lännessä teollisuusalueeseen, pohjoisessa Niementien pohjoispuolen asuntokerrostalojen sekä asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialueeseen ja idässä Lempääläntiehen ja sen toisella puolella sijaitsevaan rakentuneeseen puistoalueeseen.

Suunnittelualue sijaitsee yhden kaupungin pääsisääntuloväylän, Niementien varrella.

Kuva 1: Kuvaan merkittynä suunnittelualueen likimääräinen sijainti. Taustalla ilmakekuva.

3 Mitä ja miksi suunnitellaan – kaavan tavoitteet

Kaavamuutoksen tavoitteena on tarkastella kaupallisen toiminnan sijoittumista alueelle ja näin hyödyntää sisääntuloväylän näkyvyys ja liikennöinti. Lisäksi tarkastellaan Tehtaan kentän pysäköinnin täsmentymistä.

4 Lähtökohdat suunnittelulle, suunnittelutilanne

4.1 Valtakunnalliset maankäyttötavoitteet

Valtioneuvoston hyväksymät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) muodostavat maankäytön suunnittelun ylimmän tason. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Tavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Suunnittelualueelle kohdistuu seuraava Valtakunnallinen alueidenkäyttötavoite:

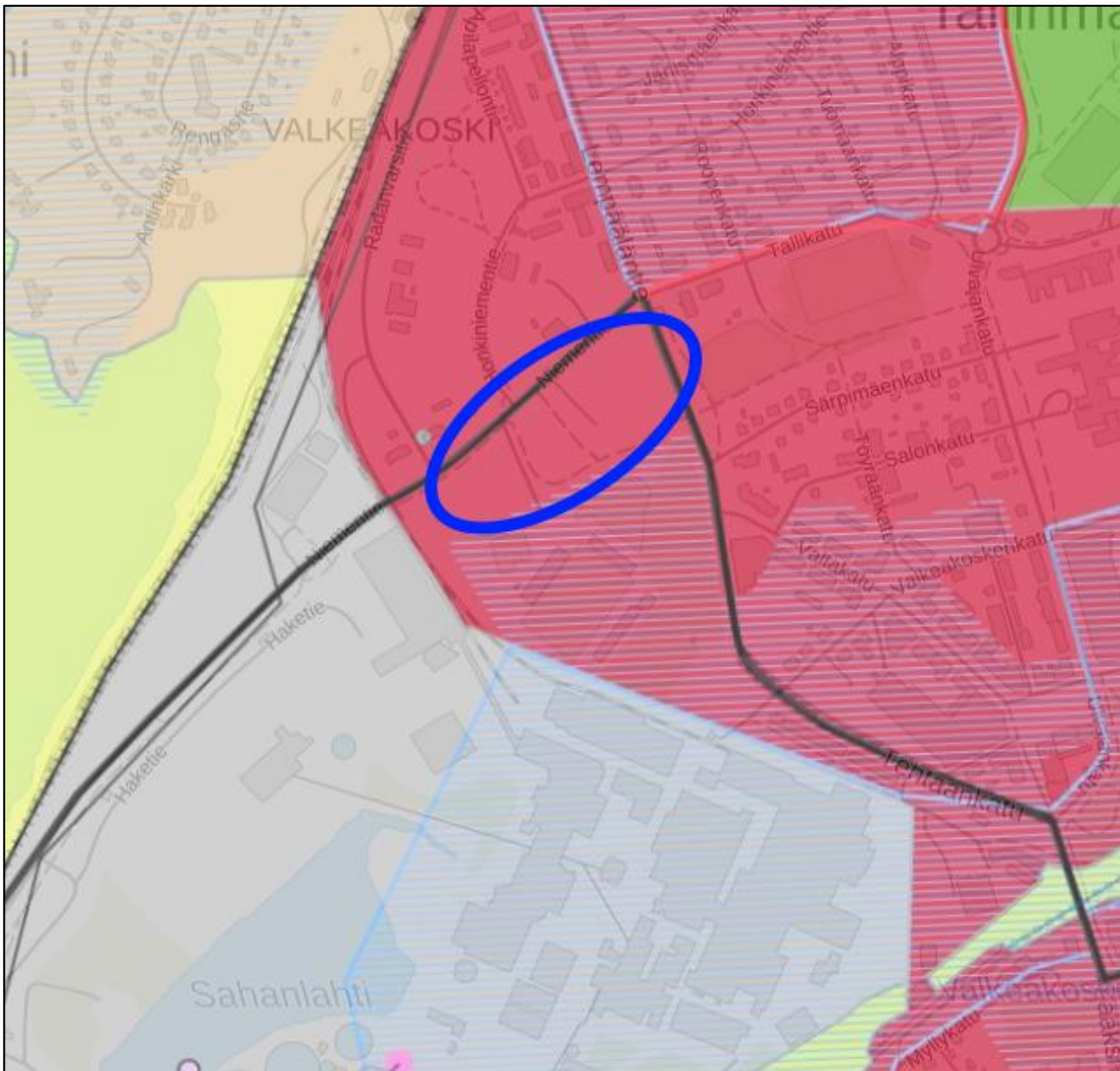
Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen.

- Edistetään hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta ja tuetaan alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä.
- Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi.
- Luodaan edellytykset resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.
- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä.

4.2 Maakuntakaavoitus

Maakuntavaltuuston 27.3.2017 hyväksymässä maakuntakaavassa suunnittelualue on keskustatoimintojen aluetta. Lisäksi suunnittelualue sisältyy kasvutaajamien kehittämisvyöhykkeeseen. Suunnittelualue rajautuu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY), Valkeakosken tehtaat ja yhdyskunta.

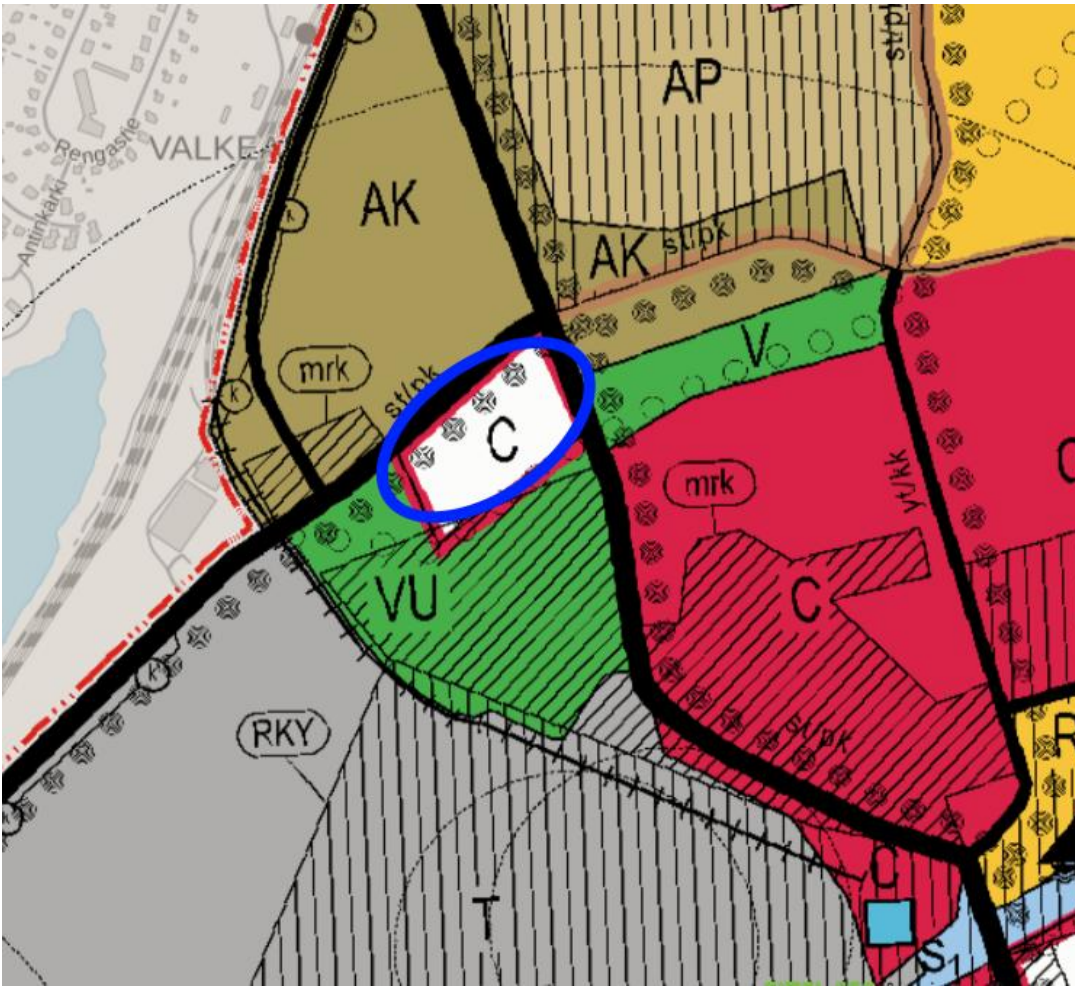

Kuva 2: Ote Pirkanmaan maakuntakaavasta 2040. Suunnittelualue on merkitty punaisella.

4.3 Yleiskaavoitus

Alueella on voimassa vuonna 2022 hyväksytty ja 2024 lainvoiman saanut Keskustan osayleiskaava, jossa alue on osoitettu uudeksi tai olennaisesti muuttuvaksi keskustatoimintojen alueeksi. Lisäksi alue sijoittuu teollisuuden konsultointivyöhykkeelle.

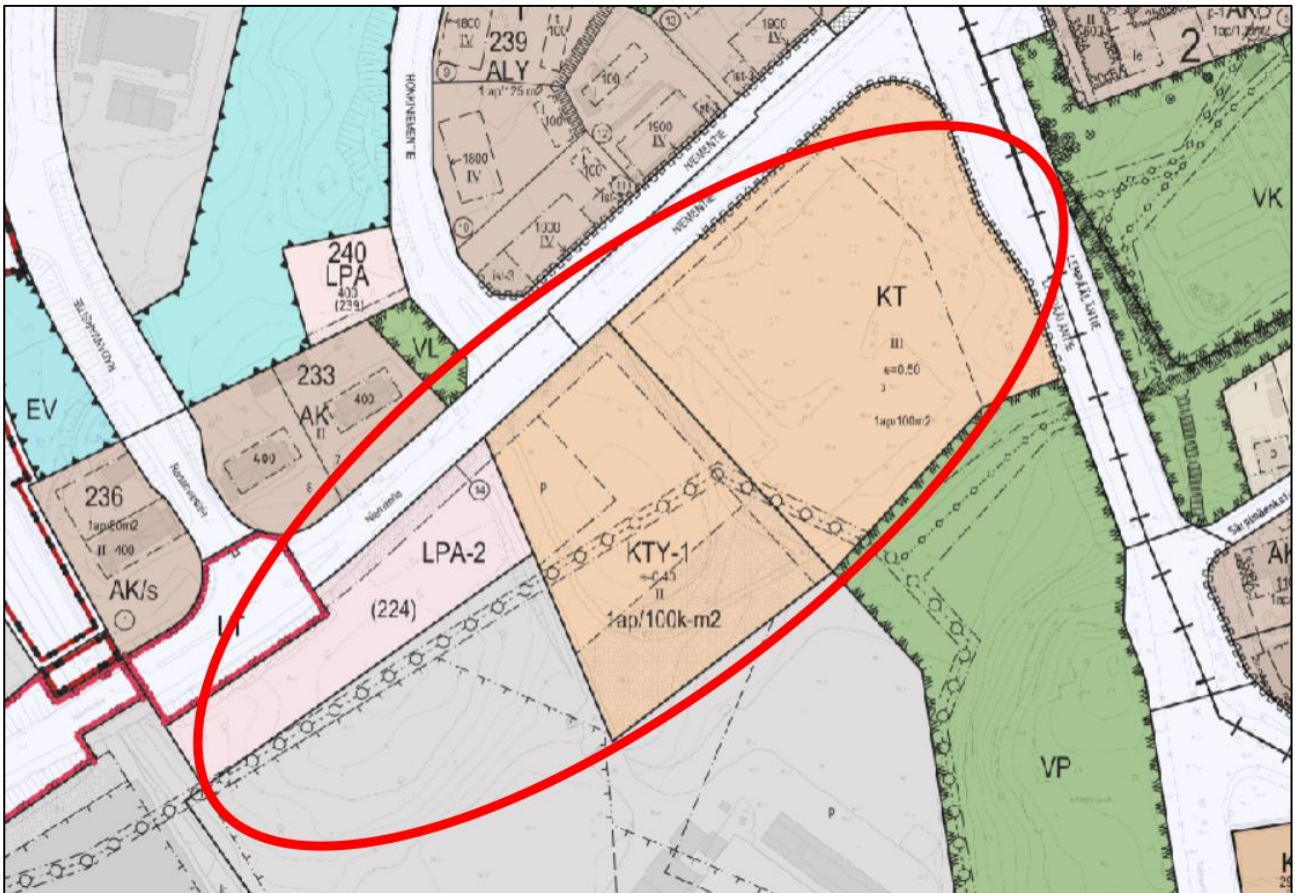

Kuva 4: Ote Keskustan osayleiskaavan kaavakartasta, jossa sinisellä ympyrällä osoitettuna alue, jonka sisälle suunnittelualue sijoittuu.

4.4 Asemakaavoitus

Suunnittelualueutta koskee vuosina 1995-2004 voimaan tulleet asemakaavat, joissa alue on osoitettu toimistorakennusten korttelialueeksi, toimitilarakennusten korttelialueeksi sekä autopaikkojen korttelialueeksi.

Kuva 5: Ote ajantasa-asemakaavasta, jossa suunnittelualue osoitettu punaisella ympyrällä. Kaavarajaus tarkentuu luonnosvaiheessa.

4.5 Valkeakosken kaupungin kaupunkistrategia

Valkeakosken kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 27.6.2022 hyväksynyt Valkeakosken kaupungin kaupunkistrategian. Strategian keskeinen visio on: ”Parasta Pirkanmaalla: pienen kaupungin edut, suuren kaupungin mahdollisuudet.”

Kaavamuutos toteuttaa seuraavia strategian tavoitteita ja tahtotiloja:

Valkeakoski vetää puoleensa

Valkeakoskelle on helppo tulla, etäisyydet ovat lyhyitä ja liikennöinti sujuvaa. Palvelut ovat helposti saatavilla. Valkeakoskella on toimivat peruspalvelut.

Elinvoimaa ja kasvua syntyy työstä, koulutuksesta ja yrittämisestä

Huomioimme niin uudet kuin jo olemassa olevat yritykset. Kaavoitamme erilaisia tontteja eri tarpeisiin.

Meillä luonto ja ympäristö ovat ainutlaatuinen voimavara

Panostamme tiiviin kaupunkirakenteen muodostamiseen. Kaupunkikuvan viihtyisyys on tärkeä osa kaupunkirakennetta. Kaavoitusprosessissa huomioidaan hiilineutraalin kunnan (HINKU) tavoitteet ja edistämme niiden toteuttamista riittävin kaavamääräyksin.

4.6 Valkeakosken kaupungin maankäytön kehityskuva

Strateginen kehityskuva on yleispiirteinen maankäytön suunnitelma ja ympäristöohjelma, jonka tarkoituksena on ohjata Valkeakosken maankäytön suuria linjoja ja tukea kaupungin strategisia linjauksia.

Kehityskuvan yksi päätavoitteista on, että luodaan edellytykset Valkeakosken kaupungin hallittuun ja hallittavissa olevaan tasapainoiseen kasvuun sekä eheän ja taloudellisen kaupunkirakenteen kehittämiseen edelleen. Fokusoidaan suunnittelua Valkeakosken keskustaan ja sen lähialueille, panostaen erityisesti tiivistyvään kaupunkirakenteeseen.

5 Vaikutusten arviointi ja vaikutusalue

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman toteuttamisen ympäristövaikutukset mukaan lukien yhdyskunta-taloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset.

Vaikutusten arviointi tehdään kaavatyön yhteydessä ja se vaikuttaa kaavaratkaisujen sisältöön.

Tämän kaavatyön osalta arvioidaan vaikutukset:

- yhdyskuntarakenteeseen
- kaupallisiin palveluihin
- maisema- ja taajamakuvaan
- asukkaisiin
- liikenteeseen

- yhdyskuntatalouteen
- luonto-olosuhteisiin
- ilmastoon

Vaikutukset arvioidaan vertaamalla olemassa olevaa tilannetta sekä olemassa olevan kaavan sallimaa tilannetta kaavamuutoksella mahdollistettavaan tilanteeseen. Asemakaavan selostuksessa esitetään johtopäätökset ja tarvittavat tiivistelmät selvityksistä ja arvioidaan keskeisiä vaikutuksia.

6 Osallisten määrittely

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, samoin viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Keskeisinä osallisina tässä kaavoitusprosessissa ovat:

- kaava-alueen maanomistajat ja maan käyttöoikeuden haltijat (rekisteröidyt)
- kaava-alueeseen rajoittuvien alueiden maanomistajat ja maan käyttöoikeuden haltijat (rekisteröidyt)
- Valkeakosken Energia Oy
- Pirkanmaan pelastuslaitos
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes
- Lupa- ja valvontavirasto (entinen Pirkanmaan ELY-keskus)
- Elinvoimakeskus (entinen Pirkanmaan ELY-keskus)
- Valkeakosken kaupungin asianomaiset hallintokunnat: kunnallistekninen toimi / tekninen lautakunta, maankäyttöpalvelut / rakennus- ja ympäristölautakunta,

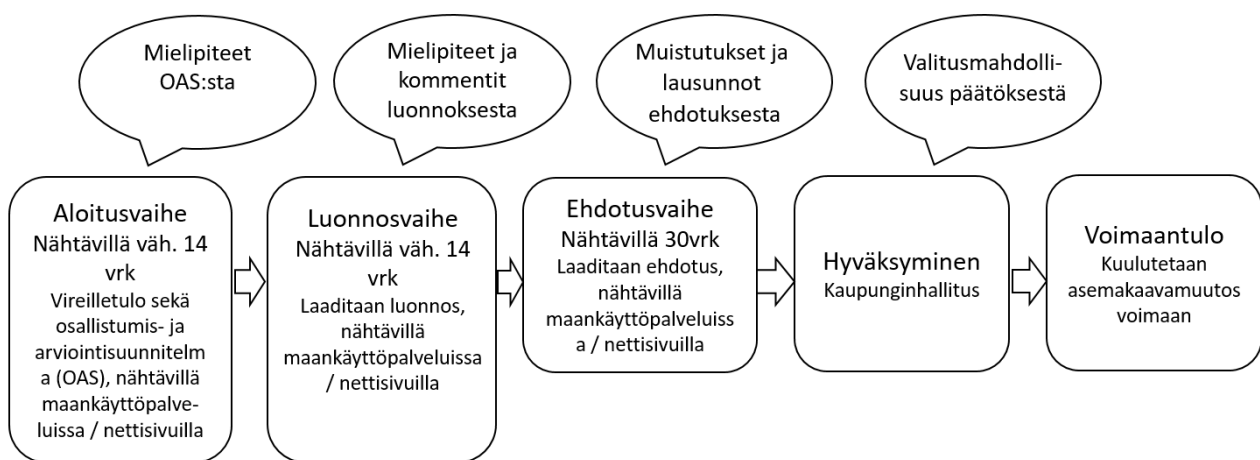
Keskeisiä osallisia tiedotetaan erikseen. Suunnitelmista voidaan keskeisiksi määriteltyjen osallisten lisäksi erikseen tiedottaa myös muita tahoja. Osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia, ilmaista kaavasta mielipiteensä sekä hakea muutosta valittamalla.

7 Osallistumisen ja vuorovaikutuksen järjestäminen

Kaavaprosessin aikana nähtävillä kuulutettava aineisto asetetaan nähtävillä maankäyttöpalveluiden toimipisteeseen sekä kaupungin Internet-sivuilla osoitteeseen www.valkeakoski.fi (asuminen ja ympäristö/kaavoitus). Nähtävillä asettamisesta päättää kaupunginhallitus.

Kuntalaisten sekä muiden osallisten mahdollisuus vaikuttaa:

Kuva 6. Prosessikuvaus kaavan vaiheista ja vaikuttamismahdollisuuksista

Kaavaprosessiin liittyvien nähtävilläolojen aikana saatu palaute käsitellään aina ennen kaavan etenemistä seuraavaan vaiheeseen. Nähtävilläoloaikoina saatuihin mielipiteisiin, muistutuksiin ja lausuntoihin laaditaan vastineet kaavaselostuksen yhteyteen.

Viranomaisilta pyydetään erikseen lausunnot. Muut osalliset voivat osallistua kaavan valmisteluun seuraavalla tavalla:

- 1 Vireilletulo, Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (Syksy 2025): Kuulutus sanomalehdessä, Internet-sivuilla ja kaupungin virallisella ilmoitustaululla. Osallistuminen suullisella tai kirjallisella mielipiteellä OAS:n nähtävilläolon (väh. 14 vrk) aikana. Mielipiteet toimitetaan Valkeakosken kaupungin maankäyttöpalveluille. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa tarkistetaan ja täydennetään tarvittaessa.
- 2 Kaavaluonnos, valmisteluvaiheen kuuleminen (Kevättalvi 2026): Kuulutus sanomalehdessä, Internet-sivuilla ja kaupungin virallisella ilmoitustaululla.

Osallistuminen suullisella tai kirjallisella mielipiteellä kaavaluonnoksen nähtävilläolon (väh. 15 tai 30 vrk) aikana. Mielipiteet toimitetaan Valkeakosken kaupungin maankäyttöpalveluille. Tarvittaessa järjestetään yleisötilaisuus, mistä tiedotetaan erikseen - mahdollinen myös muissa vaiheissa.

- 3 Kaavaehdotus (Kevät 2026): Kuulutus sanomalehdessä, Internet-sivuilla ja kaupungin virallisella ilmoitustaululla.

Osallistuminen kirjallisella muistutuksella kaavaehdotuksen nähtävilläolon (30 vrk) aikana. Muistutukset toimitetaan Valkeakosken kaupungin maakäyttöpalveluille.

- 4 Asemakaavan hyväksyminen ja lainvoimaisuus (Kesä 2026): Tieto kaupunginhallituksen kokouksesta kaupungin Internet-sivuilla. Päätös ja muutoksenhakuosoitus lähetetään tiedoksi siitä säädetyn mukaisesti.

Kaupunginhallituksen tekemästä kaavan hyväksymispäätöksestä voi jättää valituksen hallinto-oikeuteen valitusosoituksen mukaisesti.

Kun hyväksymispäätös saa lainvoiman, lainvoimaisuudesta kuulutetaan. Ilmoitus kaupungin virallisella ilmoitustaululla.

8 Yhteystiedot

Lisätietoja kaavoitustoimesta: puhelin 040 335 6104

kaavoitus@valkeakoski.fi, tai etunimi.sukunimi@valkeakoski.fi

www.valkeakoski.fi

osoitteesta: Teollisuustie 12, PL 20, 37601 Valkeakoski

Aineistot nähtävillä kotisivuilla www.valkeakoski.fi

sekä ajanvarauksella osoitteessa Teollisuustie 12, 37601 Valkeakoski

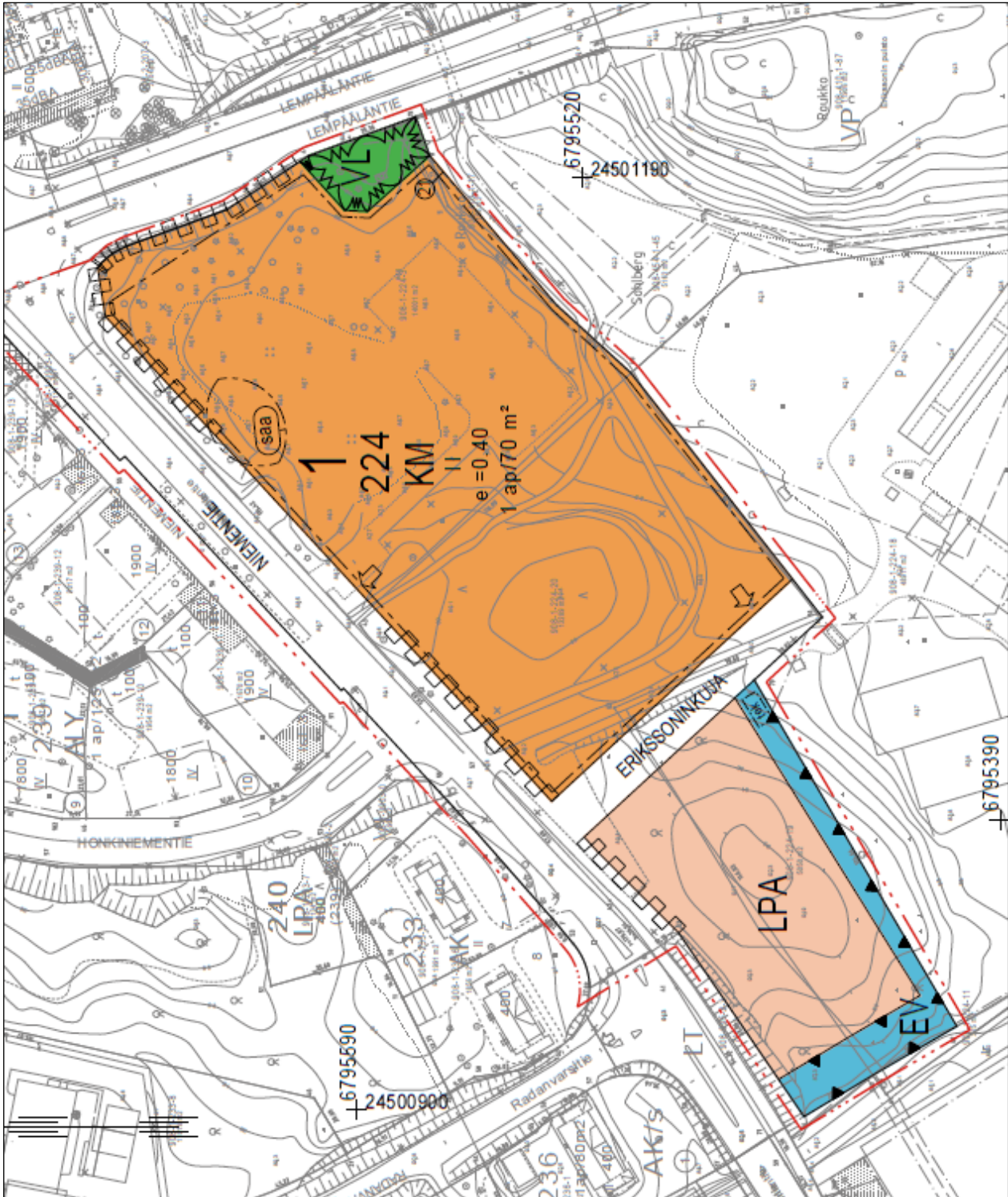
Kuulutukset julkaistaan Valkeakosken Sanomissa, kotisivuilla www.valkeakoski.fi sekä virallisella ilmoitustaululla: Valtakatu 9-11, 4. kerros, 37600 Valkeakoski

Palaute sähköpostitse kaavoitus@valkeakoski.fi ja kirjeitse: Valkeakosken kaupunki/kaavoitus, Teollisuustie 12, 37601 Valkeakoski

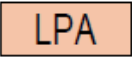

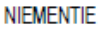

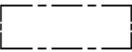
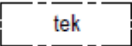

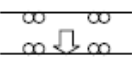

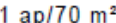
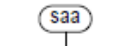
Mahdolliset mielipiteet ja muistutukset tulee jättää nähtävilläoloaikoina.

LIITE 2: Pienennös kaavakartasta

Ehdotusvaiheen kaavakartta (ei mittakaavassa)

	Liikerakennusten korttelialue, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön.
	Lähivirkistysalue.
	Autopaikkojen korttelialue.
	Suojaviheralue.
	3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.
	Osa-alueen raja.
	Kaupungin- tai kunnanosan numero.
	Korttelin numero.
	Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.
	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.
	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.
	Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin/rakennuspaikan pinta-alaan.
	Rakennusala.
	Kunnallisteknisten laitteiden sijoituspaikaksi varattu alue.
	Katu.
	Ajoneuvoliittymän liikimääräinen sijainti.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.
	Merkintä osoittaa, kuinka monta kerrosalaneliometriä kohti on rakennettava yksi autopaikka.
	Puhdistettava/kunnostettava maa-alue. Pilaantunut maaperä on kunnostettava ennen rakentamiseen ryhtymistä. Suunniteltaessa maarakentamistoimenpiteitä kohteessa tai sen läheisyydessä on oltava yhteydessä valvontaviranomaiseen.

Kaavamerkinnot- ja määräykset

Tonttien hulevedet tulee viivyttaa tontti- tai korttelialueilla ennen niiden purkamista hulevesijärjestelmään. Hulevesiä tulee viivyttaa kiinteistöllä 1 m³/100 m² läpäisemätöntä pinta-alaa kohden. Viivytyrakenteiden tulee tyhjentyä 2-12 tunnin kuluessa täyttymisestään ja niissä tulee olla suunniteltu ylivuoto hulevesijärjestelmään. Viivytyksaltaat on varustettava virtaamaa kuristavalla rakenteella. Luvan hakijan tulee esittää kiinteistökohtainen hulevesisuunnitelma uudisrakennusten rakentamislupahakemuksessa.

Rakentamisluvan yhteydessä tulee ottaa huomioon korttelialueen sijoittuminen konsultaatiovyöhykkeelle. Rakentamisluvasta tulee pyytää lausunto Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta.

KM-korttelialueen asiakaspysäköinti tulee toteuttaa Niementien tonttiliittymän läheisyyteen yhtenevänä alueena korttelialueella toimivien liikerakennusten käyttöön. Polkupyöräpaikkoja on varattava vähintään 1 pp / 200m².

Korttelialueet autopaikkojen ja kulkureittien ulkopuolella on istutettava ja viimeisteltävä korkeatasoisesti. Olemassa olevaa kasvillisuutta ja puustoa tulee mahdollisuuksien mukaan säilyttää kaava-alueella ja rakentamisen ja pysäköinti- sekä kulkualueiden ulkopuolelle jäävät, olemassa olevat suuret puut on mahdollisuuksien mukaan säilytettävä tai korvata uudella puustolla. Varastot ja jätehuoltoastiat on sijoitettava rakennuksiin tai katoksiin, pois lukien jätepuristimet.

Rakennusten suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon alueen kokonaisuuden merkitys kaupungin sisääntuloväylän varressa. Liikkeiden mainokset on sijoitettava pääsisäänkäyntijulkisivuihin. Mainoksia ei sallita räystäslinjan yläpuolella eikä julkisivun ulkopuolella. Lempääläntielle ja Niementielle näkyvien julkisivujen tulee soveltua ympäröivään rakennuskantaan. Julkisivu tulee jäsentää aukotuksin ja katoksin.

Yleismääräykset

Liite 3 Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	Valkeakoski	Täyttämispvm	19.2.2026
Kaavan nimi	Erikssoninkulma asemakaavan muutos		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	6.11.2025
Pysyvä kaavatunnus		Kunnan kaavatunnus	564
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	3,7436	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	3,7436

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]	
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m ² ±]
Yhteensä	3,7436	100,00	8428	0,23	-0,0619	-2051
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	2,1070	56,3	8428	0,40	-0,1629	-2051
T yhteensä						
V yhteensä	0,0643	1,7			-0,0160	
R yhteensä						
L yhteensä	1,4229	38,0			0,1170	
E yhteensä	0,1494	4,0				
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m ² ±]
Yhteensä	0,0000	0,00	0	0,0000	0

Rakennussuojelut	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm ±]	[k-m ² ±]
Yhteensä	0	0	0	0

Alamääräykset tai -merkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m ² ±]
Yhteensä	3,7436	100,00	8428	0,23	-0,0619	-2051
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	2,1070	56,3	8428	0,40	-0,1629	-2051
KM	2,1070	100,0	8428	0,40	2,1070	8428
KTY-1					-0,8703	-3481
KT					-1,3996	-6998
T yhteensä						
V yhteensä	0,0643	1,7			-0,0160	
VL	0,0643	100,0				
VP					-0,0160	
R yhteensä						
L yhteensä	1,4229	38,0			0,1170	
Kadut	0,8585	60,3				
LPA	0,5644	39,7			0,1170	
E yhteensä	0,1494	4,0				
EV	0,1494	100,0				
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

LIITE 4: Palauteraportti

Lausunnot, kommentit, mielipiteet ja muistutukset on koottu tiivistettyinä tähän palauteraporttiin. Raportissa esitetään kaavoittajan vastine saatuun palautteeseen.

Täydentyy kaavatyön edetessä.

Luonnosvaiheessa saapui kuusi lausuntoa/kommenttia. Mielipiteitä ei saapunut.

Lausunnon antaja: Valkeakosken energia 8.1.2026

Kaavan toteutuksen yhteydessä tulee huomioida alueella olevat Valkeakosken Energian infrarakenteet, jos rakenteita joudutaan siirtämään, siirron kustannukset maksaa siirtoa haluava taho.

Vastine: Merkitään tiedoksi.

Lausunnon antaja: Tekninen keskus/Yhdyskuntatekniikka 9.1.2026

Niementielle kaavassa osoitettu kaksi tontin ajoneuvoliittymää. Niementien toimivampien liikennejärjestelyiden kannalta yksi liittymä olisi parempi.

Lähempänä Lempääläntietä olevan liittymän kohdalla on yli 2 m korkeusero tontin ja kadun välillä, joka johtaisi kiinteistön puolelta noin 30 metriä pitkään ajoluiskaan.

- Erikssoninkujalle on kaavassa osoitettu huoltoajon tonttiliittymä. Ehdotamme, että huolto-merkintä jätetään pois, jolloin muun liikenteen (asiakasliikenne) mahdollisuutta ei suljeta pois. Toteutuvat liikennejärjestelyt ratkaisevat sitten liittymän tarpeen.

- Tontille jäävät vesihuollon linjat on siirrettävä pois, joka on jo suunnittelupalaverissa ollut tiedossakin. Liikerakennusten korttelin tontin alle jää myös nykyiset kevytväyläyhteydet valaisimineen. Uusi kevytväyläyhteys olisi saatava Erikssoninkujan kautta kaava-alueen eteläpuolelle ja siitä edelleen Lempääläntien alikululle.

- LPA-alueen länsipuolen pääty on nyt 48 m leveä. Jos leveys olisi 51 m, sillä voidaan toteuttaa kaksi pysäköintiriviä eli noin 70 pysäköintipaikkaa lisää.

Vastine: Liikerakennusten korttelialueen Niementien liittymiä on tarkasteltu uudelleen yhdessä kunnallisteknisen suunnittelun kanssa. Ehdotusvaiheessa liikerakennusten korttelialueelle on liittymiä yksi Niementien ja yksi Erikssoninkujan varrella.

Erikssoninkujan varteen osoitettu huoltoajon tonttiliittymä on muutettu ajoneuvoliittymän likimääräiseksi sijainniksi ja tontille ohjautuvaa liikennettä ohjataan rakennushankkeen yhteydessä toteutuvien liikennejärjestelyin.

Suunnittelualueella sijaitsevat aktiiviset ja passiiviset putkirakenteet on huomioitu alueen suunnittelun yhteydessä. Käytössä olevat putkilinjat siirretään optimaalisempaan sijaintiin. Käytöstä poistetut rakenteet poistuvat maaperästä maanmuokkaustöiden yhteydessä. Kävelyn ja pyöräilyn reitti siirtyy suunnittelualueen ulkopuolelle alueen eteläpuolelle.

Autopaikkojen korttelialueen länsisuuntaista rajaa on pidennetty 3 metriä, joka mahdollistaa kaksi pysäköintiriviä.

Lausunnon antaja: Turvallisuus ja kemikaalivirasto Tukes 12.1.2026

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on tutustunut yllä mainittuun lausuntopyyntöönne. Tukes antaa lausuntonsa kemikaaliturvallisuuslainsäädännön näkökulmasta (390/2005).

Kaavamuutoksen tavoitteena on osoittaa asemakaavalla alueelle liikerakennusten ja autopaikkojen korttelialuetta, suojaviheraluetta sekä katualuetta. Autopaikkojen korttelialue palvelee mm. Tehtaan kentän tapahtumien aikaista pysäköintitarvetta.

Kaavamuutosalue sijaitsee n. 400 m etäisyydellä Tukesin valvonnassa olevasta laajamittaisesta vaarallisten kemikaalien käsittelyä ja varastointia harjoittavasta kohteesta Bang & Bonsomer Group Ab. Tukesin käytössä olevien tietojen mukaan laitoksella varastoitavan ammoniakkiveden vuototilanteessa höyrystyneen ammoniakkin pilvi (AEGL-2) voisi ulottua kaavasuunnitelma-alueelle. Toiminnanharjoittajan näkemyksen mukaan vuotomahdollisuus on kuitenkin erittäin pieni.

Tukesin näkemyksen mukaan kaavamuutokselle ei ole estettä käytössä olevien selvitysten ja valvontatietojen perusteella. Tukes suosittelee kuitenkin, että rakentamisen ohjaamisessa kiinnitetään huomiota asukkaiden mahdollisuuksiin suojautua rakennuksen sisään ja estää kaasupilven leviäminen sisätiloihin esim. ilmanvaihdon pysäyttämällä.

Toimiminen kaasuvaaratilanteessa ja sisälle suojautuminen on opastettava rakennusten pelastussuunnitelmissa.

Vastine: Asemakaavan yleismääräyksiin lisätään seuraava kaavamääräys:

”Rakentamisluvan yhteydessä tulee ottaa huomioon korttelialueen sijoittuminen konsultaatiovyöhykkeelle. Rakentamisluvasta tulee pyytää lausunto Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta.”

Lausunnon antaja: Lupa- ja valvontavirasto (entinen Pirkanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus) 4.2.2026

Lupa- ja valvontavirastolla ei käytettävissä olevilla tiedoilla ole huomautettavaa valmisteluaineistosta. Kaavaselostuksen mukaan suunnittelualueelle tehdään liito-oravaselvitys ennen ehdotusvaihetta. Lupa- ja valvontavirasto ottaa luontoarvoihin tarpeen mukaan kantaa luontoselvityksen valmistuttua ehdotusvaiheessa.

Liikennejärjestelmän ja maanteiden osalta lausunnonantaja on Sisä-Suomen elinvoimakeskus.

Vastine: Kaavahanke on käynnistynyt loppusyksystä -25. Liito-ravien selvitystyö on tilattu ja vuodenajasta johtuen alueen liito-oravien selvitys sijoittuu keväälle -26. Selvitysraportti valmistuu huhtikuussa. Alueelle suunnitteilla oleva hanke lisää merkittävästi kaupungin elinvoimaisuutta ja palvelun tarjontaa, joten tavoitteena on edistää asemakaavaa nopealla aikataululla. Suunnittelualueella ei ole alueella aikaisempia havaintoja liito-oravista, joten asemakaavaa edistetään ehdotusvaiheeseen ilman valmista selvitysaineistoa. Mikäli selvitystulos vaatii kaavan sisältöön merkittäviä muutoksia, asetetaan asemakaavaehdotus uudelleen nähtäville. Liito-oravaselvitys toimitetaan Lupa- ja valvontavirastolle tarkastettavaksi ennen kaavan hyväksymiskäsittelyä.

Lausunnon antaja: Ympäristönsuojelu 5.2.2026

Kaavamääräyksen ”Olemassa olevaa kasvillisuutta ja puustoa tulee mahdollisuuksien mukaan säilyttää kaava-alueella” tulisi tarkentaa velvoittavaksi siten, että rakentamisen ja pysäköinti- ja kulkualueiden ulkopuolelle jäävät, olemassa olevat suuret puut on säilytettävä. Kaupungin omissa paikkatietoaineistoissa on tunnistettu alue osana säilytettävää viheryhteyttä sekä kehitettävää/tuettavaa viheryhteyttä. Yhtenäisen

viheryhteyden säilyminen on huomioitava kaavatyössä ja tarpeen mukaan sitä voidaan myös tukea istutuksin.

Suunnitellulla kaava-alueella nyt kulkevan kevyen liikenteen reitin kulku alueella tulee turvata jatkossakin.

Vastine: Yleismääräystä on tarkennettu seuraavasti: *”Olemassa olevaa kasvillisuutta ja puustoa tulee mahdollisuuksien mukaan säilyttää kaava-alueella ja rakentamisen ja pysäköinti- sekä kulkualueiden ulkopuolelle jäävät, olemassa olevat suuret puut on mahdollisuuksien mukaan säilytettävä tai korvata uudella puustolla.”*

Asemakaavan määräyksien tavoite on säilyttää alueen viheryhteyden ominaisuudet niiltä osin kuin tuleva maankäyttö sen mahdollistaa. Tontti rajautuu Erikssoninpuistoon, josta osoitetaan uusi korvaava kävelyn- ja pyöräilyn reitti suunnittelualueen rajan suuntaisesti Erikssoninkujan kautta Niementielle.

Lausunnon antaja: Pirkanmaan maakuntamuseo 9.2.2026

Alueellisena vastuumuseona toimivalta Pirkanmaan maakuntamuseolta pyydetään lausuntoa otsikossa mainitusta hankkeesta. Kaava-alueelta on purettu Tietolan koulun kokonaisuus, ja se on tällä hetkellä Tahtaan kenttään liittyvää pysäköintialuetta lukuun ottamatta rakentamaton. Alueella sijaitsee kuitenkin kaksi muistomerkkiä, Klaus Kaliman *Lähtö* ja Emil Wikströmin *Kuokkamies*, sekä iäkäs kivimuuri. Kaavamuutoksen tavoitteena on tarkastella kaupallisen toiminnan, esimerkiksi vähittäiskaupan suuryksikön, sijoittamista alueelle sekä Tehtaan kentän pysäköintijärjestelyjä.

Pirkanmaan maakuntamuseo on antanut lausunnon hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (Dnro: 976/2025). Lausunnossaan maakuntamuseo toi esiin kaava-alueen kulttuurihistoriallisia arvoja sekä sen kaupunkikuvallisesti merkittävän aseman. Maakuntamuseo totesi, että kivimuurin nykytilanne on syytä selvittää ja Sotiinlähteneiden muistomerkki säilyttää alueella. Lisäksi maakuntamuseo ilmoitti tekevänsä alueella arkeologisen maastotarkastuksen.

Asemakaavaa varten on nyt laadittu arkistoselvitys kaava-alueella sijainneesta rakennuskannasta (Valkeakosken kaupunki, 2026). Maakuntamuseo kiittää Valkeakosken kaupunkia selvityksen laatimisesta. Selvityksen mukaan alueella sijaitsee yhä noin

kaksimetriä korkea kivinen tukimuuri, joka liittyy alueen varhaisen koulurakentamisen historiaan. Paikalla on sijainnut Valkeakosken ensimmäinen kunnallinen kansakoulu, jonka vanhin koulurakennus on rakennettu 1899. Koulun kellari on sijainnut Kivimuurissa.

Kaavaselostuksen mukaan UPM Kymmene Oy tulee etsimään *Kuokkamies*-veistokselle uuden sijaintipaikan, ja Pirkanmaan maakuntamuseon saamien tietojen mukaan asiasta ollaan oltu asianmukaisesti yhteydessä Visavuoren museosäätiöön asiantuntija-avun saamiseksi hankkeelle. Sotiinlähteineiden muistomerkki *Lähtö* säilyy nykyisellä paikallaan ja sen ympärille on kaavaluonnoksessa osoitettu Erikssonin puistoon kytkeytyvä lähivirkistysalue. Maakuntamuseo toteaa, että ratkaisu on onnistunut. Maakuntamuseo katsoo, että asemakaavaluonnoksessa on ohjattu riittäväällä tavalla uudisrakentamisen sopeuttamista olemassa olevaan ympäristöön. Alueella sijaitsevalla luonnonkivestä rakennetulla tukimuurilla on arvoa osana alueen rakennetun ympäristön historiaa.

Pirkanmaan maakuntamuseo suoritti maastokatselmuksen arkeologisen selvitystarpeen arvioimiseksi Erikssoninkulman asemakaavamuutosalueella 12.12.2025. Alueella havaittiin edellä mainittu järeä kivimuuri. Muuri oli noin 20 x 30 m pitkä ja noin 2 m korkea ja se oli tehty suurista lähinnä neliönmuotoisista kivistä. Suurimmat olivat yli metrin. Muurin sisäpuolella havaittiin kuoppia, tiiltä ja betonia, jotka vaikuttavat moderneilta.

Sähköpostilausunnossa *Diar. 1172 / 2025 Valkeakoski, arkeologisen tarkastuksen tulos, Erikssoninkulman asemakaavamuutos, kaavanro 564* Pirkanmaan maakuntamuseo esitti selvitystarvetta kaava-alueelle. Valkeakosken kaupunki teki alueelle arkistoselvityksen (Valkeakosken kaupunki, 2026), joka voidaan katsoa riittäväksi. Pirkanmaan maakuntamuseo esittää harkittavaksi kivimuurin säilyttämistä Ympäristöministeriön asetuksen 311/2024 mukaisella kohde- tai osa-aluemerkinnällä ark, jonka selitys ja määräys ovat muotoa: Muu arkeologinen kohde. Alueella olevat historialliset rakenteet on säilytettävä. Suuremmista kohdetta koskevista suunnitelmista tulee neuvotella alueellisen vastuumuseon (Pirkanmaan maakuntamuseo) kanssa.

Kaavaehdotus pyydetään toimittamaan Pirkanmaan maakuntamuseoon lausuntoa varten.

Vastine: Kaavoittaja on laatinut suunnittelualueen rakennuskannan arkistoselvityksen Pirkanmaan maakuntamuseon maastokäynnin jälkeisen palautteen perusteella (Liite 6). Selvityksen tavoitteena oli varmistaa mm. alueella sijaitsevan massiivisen kivimuurin historia sekä poissulkea kiinteän muinaisjäännöksen status. Kivimuuri on ollut osa

koulutoiminnan käytössä olevan pihapiirin pengerrystä. Kivimuurin yhteydessä on sijainnut myös maakellari. Kivimuurin jäänteet sijoittuvat tontin käytön kannalta haasteelliseen paikkaan. Tontin rakennusala ja tehokkuus perustuvat siihen, että rakennusmassat voidaan sijoittaa tontin rajojen tuntumaan sekä ohjata huoltoliikenne tehtaan kentän puoleiselle alueelle. Rakennusmassan sijoittelu mahdollistaa liikerakennuksille yhteisen pysäköintialueen tontin keskiosaan Niementien tonttiliittymän läheisyyteen, joka sujuvoittaa tontille ohjautuvaa liikennettä.

**Valkeakoski
Keskusta
Tehtaankentän ympäristön
kaavoitettavan alueen
muinaisjäännösinventointi
2009**

Timo Jussila

Kustantaja: Valkeakosken kaupunki

Sisältö:

Perustiedot.....	2
Inventointi	3

Kansikuva: Näkymä Tehtaankentän itäpuolen puistosta pohjoiseen

Perustiedot

Alue: Kaavoitettava alue Tehtaankentän urheilukentän ympäristö.

Tarkoitus: Tarkistaa kattavasti maastossa ja vanhoilta kartoilta, onko kaavoitettavalla alueella muinaisjäännöksiä.

Työaika: Kenttätyöaika: 12.11.2009.

Kustantaja: Valkeakosken kaupunki.

Tekijät: Mikroliitti Oy, Timo Jussila.

Aiemmat tutkimukset: -

Tulokset: Alueelta eikä sen lähistöltä tunnettu ennestään muinaisjäännöksiä tai löytöpaikkoja. 1600-1700-luvun karttamateriaalin perusteella alueella ei ole sijainnut taloja tai torppia. 1855 kartalla alueen kaakkoisosassa taloja. Alueen länsikolkassa havaittiin metsässä rakennuksen kivijalka. Sitä ei katsottu muinaisjäännökseksi.

Tutkimusalue rajattu punaisella viivalla. Havaittu kivijalka sinisellä ymp.

Inventointi

Inventoinnin maastotyö suoritettiin puolen päivän aikana 12.11.2009. Alueen keskellä on alava koilliseen kurottuva laakso, jonka pohjalla on urheilukenttä katsomoineen. Laakson rinteet ovat jyrkähköt. Alueen koillis- ja länsiosan reunat ovat tasaista maata. Länsiosa, kentän länsipuolella, Tehtaankadun varrella on puistoa. Puiston pohjoispäässä on sijainnut viime sodissa kaatuneiden muistokivi, kumpareelle tasatulla alueella. Nyt kivi sijaitsee alueen eteläpäässä, urheilukentän portin vieressä. Puistoalueella on kivettyjä pengerryksiä ym. Muutoin hoidettua nurmea.

Tehtaankentän itäpuolista puistoa etelään

puiston kivirakenteita aiemman muistomerkkipaikan tuntumassa.

Kentän koillispuolella on rakentamaton ja koskematon metsämaa, kentälle menevän tien lounaispuolella. Tämä alue on hyvin kivikoista länsi- eteläosiltaan louhikkoista. Mäen harjanteen eteläraunalla on kivijalan jäänteet. Paikalla on järeistä kivistä lohkottu rakennuksen perusta. Kivijalka on korkeampi eteläraunalla ja pohjoispuolella tuskin havaittava. Se on pensaikon peitossa. Pohjoisreunalla vieressä suuri kivenlohkare. Kivijalan Eteläpuolella rinteessä pieni, kivetön tasanne. Muutama koekuoppa kivikkoiseen hiekkamoreenimaastoon ei tuonut mitään selvyyttä paikalla olleen rakennuksen funktioon. Kivijalka vaikuttaa jonkin ulkorakennuksen, ladon tms. vajan pohjalta. Käytettävissä ollen vanhan karttamateriaalin perusteella alueella ei ennen 1800-lukua ole ollut rakennuksia tai asutusta. Kivijalka vaikutti suhteellisen nuorelta, 1800-luvun lopun tai 1900 luvun alun rakenteelta. Muinaisjäännös se ei ole.

Kivijalka lännestä ja oik. kauempaa kaakosta (vasemmalla takana)

Kivijalan koordin.: x 6795598 y 2501157, p 6799241 | 3340239

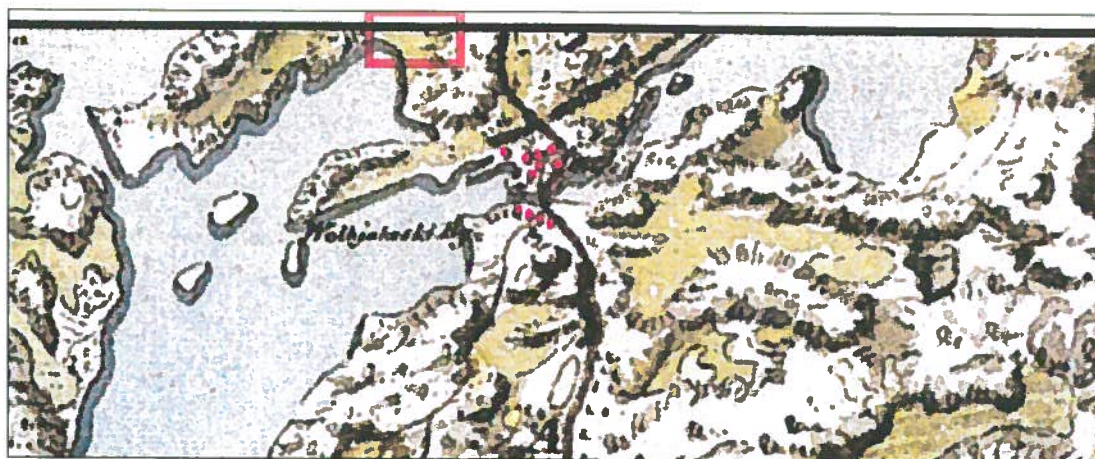
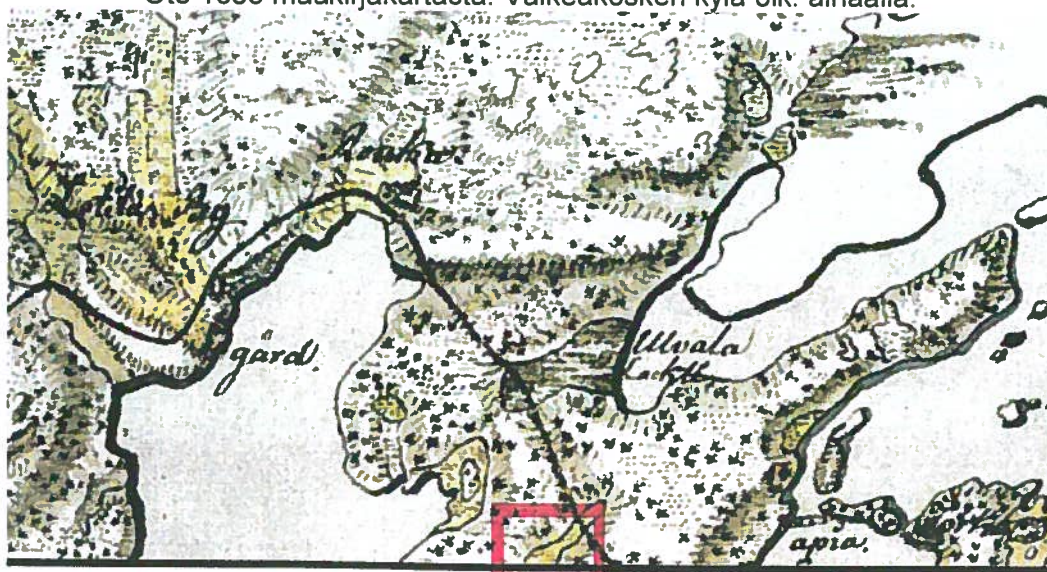

Kivijalka etelästä.

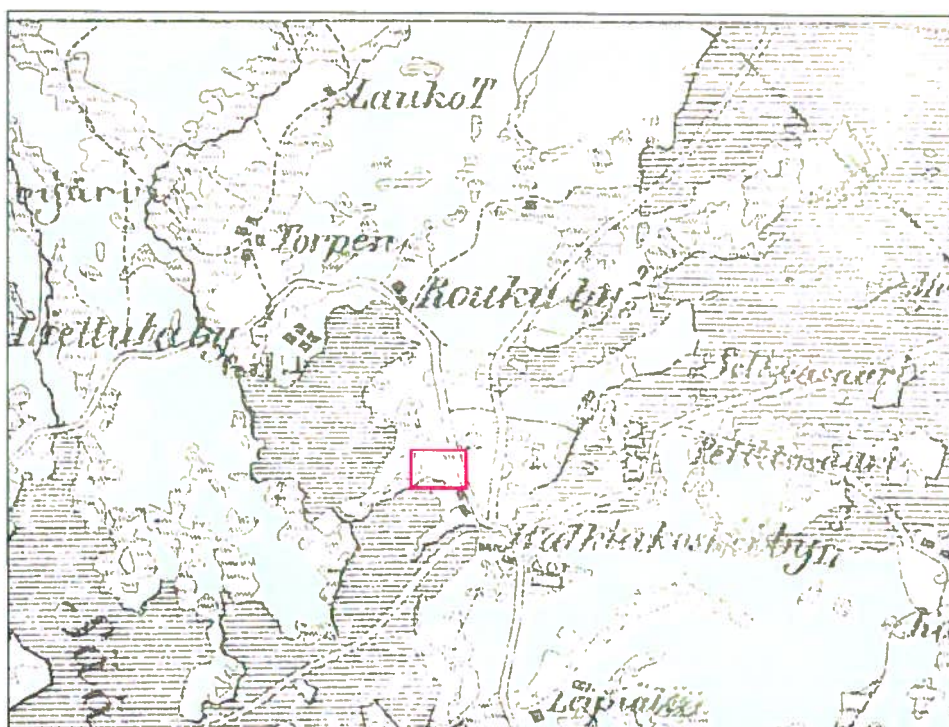
1635 Valkeakosken kylän maakirjakartta ulottuu nyt tutkitun alueen eteläosaan. Alue on ollut tuolloin asumaton. 1700-luvulla alue on ollut Roukon kylän maita, jonka kyläntontti sijaitsee n. 1,5 km pohjoiseen (Lähde: Alanen & Lehtinen 2003). 1700-luvun lopun ns. Kuninkaankartan mukaan alue on ollut asumaton. Valkeakosken kylän isojakokartatta (1775, H75 4/1-13) ei ulotu tutkimusalueelle, mutta mitään viitettä asutuksesta kylän rajan tuntumassa ei siinä ole. V. 1855 ns. Kalmbergin kartalla on aivan alueen kaakkoisosaan merkitty kaksi taloa - karkeasti paikannettuina. 1800-luvun lopun Senaatinkartassa (Alanen & Lehtinen 2003, s. 98) puistoalue on rakennettu, samoin alueen pohjoiskärki, länsiosan, tehtaankentän luoteispuolella ollessa rakentamaton, kuten nykyäänkin.

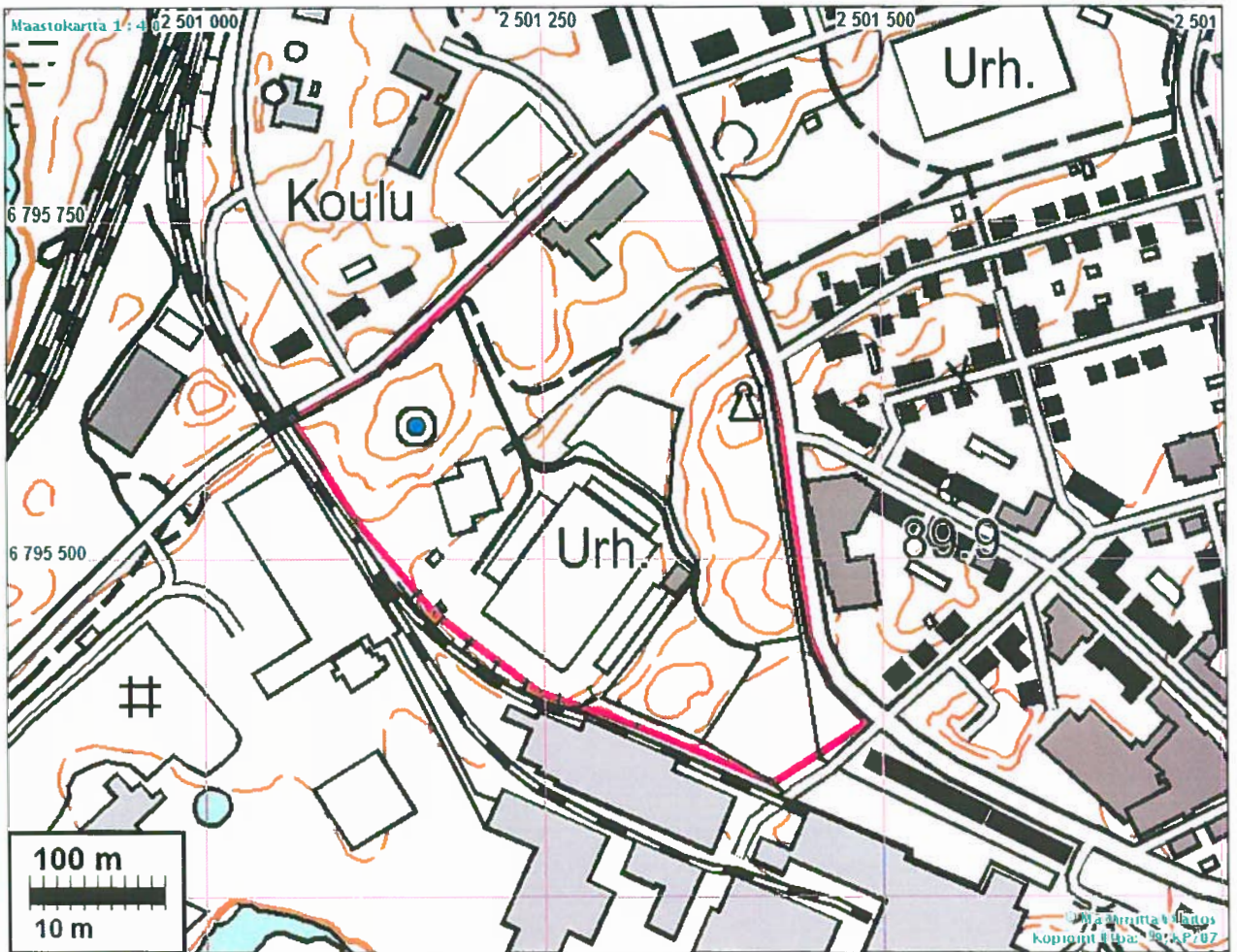

Ote 1635 maakirjakartasta. Valkeakosken kylä oik. alhaalla.

Otteet kuninkaankartoista 235 ja 251. Tutkimusalueen sijainti merkitty päälle punaisella suorakaiteella. Valkeakosken kylän talot vahvistettu punaisella. Alla ote Kalmbergin 1855 kartasta.

Tutkimusalue rajattu punaisella viivalla. Havaittu kivijalka sinisellä ymp.

Porvoossa 10.2.2010

Timo Jussila

Lähteitä:

Alanen Timo & Lehtinen Jyrki 2003: Sääksmäen vanhat paikannimet ja historialliset kartat Valkeakoskella. Rapola tutkimuksia 5. Museovirasto.

Erikssoninkulma asemakaavan muutos

Kaava nro 564, rakennuskannan arkistoseelvitys

Valkeakosken kaupunki
Teollisuustie 12
37600 Valkeakoski
21.1.2026
VLK/1638/10.02.01/2025

1 Selvityksen tarve

Pirkanmaan maakuntamuseo on kaavan vireilletulon lausunnossaan todennut, että alueella sijaitsevan kivimuurin nykytilanne on syytä selvittää asemakaavan valmistelun yhteydessä. Pirkanmaan maakuntamuseo toteaa myös, että alueen entisestä rakennuskannasta tulee tehdä arkistoseelvitys. Inventoinnin perusteella Pirkanmaan maakuntamuseo arvioi, tuleeko rakenteet huomioida kaavassa. Erikssoninkulman suunnittelualueelle on laadittu muinaisjäännösinventointi, jossa ei ole havaittu alueelta muinaisjäännöksiä (Mikroliitti, 2009). Inventointi on ollut osa luonnosvaiheen kaavamateriaalia.

Erikssoninkulman rakennuskannan arkistoseelvitykseen on koottu suunnittelualueella sijainneiden rakennusten kuvia sekä sijainnit.

2 Alueen historiaa

Erikssoninkulman kaavamuutosalueella on sijainnut Valkeakosken ensimmäisen kunnallisen kansakoulun rakennuksia 1900-luvun taitteesta. Puretusta pihapiiristä on jäljellä järeä noin kaksi metriä korkea kivimuuri, joka on sijoittunut koulurakennusten kaakkoispuolelle. Arviolta noin vuonna 1900 rakentuneen kivimuurin rakenteissa sijaitsi koulun kellari.

Lempääläntien, Niementien, Tehtaan kentän ja sinne vievän tien väliin jäävällä alueella on sijainnut koulu vuodesta 1899, jolloin myöhemmin Tietolana tunnetun koulun ensimmäiset rakennukset valmistuivat. Toinen koulutalo valmistui 1905 ja laajennettiin 1926. Rakennukset purettiin 1970-luvulla. Tontin alareunassa, lähinnä kenttää oli vielä opettajien asuinrakennus. (A. Sirén, UPM Kymmene Oyj)

Uusi keskuskansakoulu tontille valmistui vuonna 1950. Rakennuksessa aloitti myös kunnallinen ammattikoulu sekä kansalaisyhteiskoulu. Peruskoulu-uudistuksen jälkeen siihen sijoitettiin Naakan yläaste ja koulutoiminnan päätyttyä rakennus siirtyi Yhtyneiden Paperitehtaiden haltuun. Se kunnostettiin Metsä-Tietola nimiseksi toimistotaloksi. (A. Sirén, UPM Kymmene Oyj)

Sotaan lähteneiden muistomerkin paikalla ja Niementien kulmassa on sijainnut asuinrakennukset. Rakennuksista ei ole kuvamateriaalia.

Peruskartta vuodelta 1956 (Vanhat painetut kartat, Maanmittauslaitos)

3 Rakennuskanta

Alla olevaan historialliseen ilmapokuvaan on havainnollistettu alueella sijainnut rakennuskanta sekä kivimuurin likimääräinen sijainti (katkoviivalla). Rakennukset on numeroitu seuraavasti:

1. Koulutalo (1905, laajennusosa 1926)
2. Koulutalo (1899)
3. Opettajien asuinrakennus
4. Keskuskansakoulu (1950)

Alueella sijainnut rakennuskanta vuoden 1949 ilmakuvassa (Historialliset ilmakuvat, Maanmittauslaitos)

Koulurakennukset ennen laajennusta, etualalla kivimuurin päällä sijaitseva kaide (A. Sirén, UPM Kymmene Oyj)

Koulurakennus vuodelta 1899 (A. Sirén, UPM Kymmene Oyj)

Kuva koulun piha-alueen tilaisuudesta, taustalla talousrakennus ja vuonna 1899 rakentunut koulurakennus (A. Sirén, UPM Kymmene Oyj)

Niementien suuntainen koulurakennus (A. Sirén, UPM Kymmene Oyj)

Niementien suuntainen koulurakennus (A. Sirén, UPM Kymmene Oyj)

Opettajien asuntola (A. Sirén, UPM Kymmene Oyj)

Opettajien asuntola (A. Sirén, UPM Kymmene Oyj)

Opettajien asuntola, taustalla tehtaan piippu. (A. Sirén, UPM Kymmene Oyj)

Keskuskansakoulu (A. Sirén, UPM Kymmene Oyj)

Historiatieto ja valokuvat: A. Sirén, UPM Kymmene Oyj.

Valkeakoskella 21.1.2026

Helena Keva
kaavoitusarkkitehti

